

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Za tesnejše in učinkovitejše sodelovanje

14. JUNIJA BO REFERENDUM O SPREJEMU SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ZDRUŽITVI V SOZD SLOVENIJALES IN NJENEGA STATUTA

Delavski svet SOZD Slovenijales je na svoji seji 24. maja po poprejšnji javni razpravi sprejel predlog novega samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Slovenijales in predlog novega statuta SOZD. O obeh novih temeljnih aktih bodo delavci v vseh njenih članicah odločali na referendumu 14. junija.

Sprejem predlogov obeh novih temeljnih aktov je rezultat večmesečnih priprav in dejavnosti. O namenu in vsebini sprememb v samoupravnem sporazumu o združitvi in o statutu smo v našem glasilu že pisali, prav tako smo se delavci Bresta s tem seznanili na zborih delavcev med javno razpravo o osnutkih obeh dokumentov ob koncu letošnjega marca.

Takrat smo v tej razpravi v načelu podprli zastavljene spremembe v organiziranosti in razvoju SOZD Slovenijales. Komisi-

ji, ki je pripravljala predloge, pa smo posredovali tudi nekatere pripombe.

Naj na kratko obnovim celoten potek in bistvo sprememb. Pobuda za spremembe je prišla od družbenopolitičnih organizacij SOZD, ko so na akcijski konferenci razpravljali o uresničevanju ciljev, zastavljenih v samoupravnem sporazumu o združitvi, in o temeljnih srednjeročnega plana 1981–1985. Takrat je bilo ocenjeno, da so bili v skoraj desetletnem razvoju sestavljene organizacije doseženi po-

membni razvojni in poslovni uspehi, da pa so vendarle začrtani razvojni cilji združevanja še vedno sveži in da bi kazalo več delati in čvrsteje opredeliti prihodnjo strategijo razvoja sestavljene organizacije. Še posebej so se ta vprašanja odprla v letu 1984, ob iskanju novega predsednika, ko je potekel mandat dotodanjemu predsedniku poslovnega odbora.

Ko je bil za novega predsednika evidentiran tovariš Janez Šter, je le-ta pripravil tudi koncept organiziranosti in razvojne strategije, ki je bil v razpravi v vodstvih družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in poslovnih organov v sestavljeni organizaciji podprt.

Na tej podlagi so se lotili izdelave sprememb in dopolnitev oziroma novih že omenjenih samoupravnih aktov.

Bistvo sprememb je v tem, da se krepi vloga sestavljene organizacije v smislu večje povezanosti, enotnejše poslovne politike in skupnega razvoja celotne SOZD in torej vseh njenih članic,

da torej sestavljena organizacija dobi kvalitetnejši smisel in pomen svojega obstoja.

Pri tem je zlasti pomembno skupno načrtovanje razvoja sestavljene organizacije kot celote in v tem okviru vsake članice v dolgoročnih, srednjeročnih in letnih planih, upoštevajoč širše razvojne cilje (izvoz, modernizacija in prestrukturiranje proizvodnje in podobno), določanje skupne poslovne politike, združevanje dela in sredstev za pridobivanje skupnega prihodka med proizvodnjo in trgovino s skupnimi srednjeročnimi in letnimi proizvodno-prodajnimi plani; skupno orzanziranje in opravljanje zunanjetrgovinske dejavnosti se opravlja v trgovinski delovni organizaciji.

S posebnimi sporazumi se določa in ureja opravljanje skupnih nalog tudi v okviru posebnih organizacij (na primer interna banka za skupne bančne, kreditne in denarne posle, razvojni institut za opravljanje nalog s področja raziskav). Dogovarjanje in usklajevanje oziroma oblikovanje enotnejše politike in razvoja je opredeljeno tudi na drugih področjih, na primer na področju kadrovske politike, obveščanja, ra-

čunalniško podprtega informacijskega sistema in tako naprej.

Za uresničevanje skupnih razvojnih programov so članice dolžne združevati 25 odstotkov sredstev akumulacije. V vsebinskem smislu je bilo v javni razpravi okrog tega verjetno največ vprašanj, toda predlog je bil večinsko podprt in pri izdelavi končnega predloga usklajen z vsemi članicami.

Te skupne projekte je potrebno opredeliti v planskih aktih. Oblikovali bomo tudi sklad skupnih rezerv, v katerega naj bi članice odvajale 10 odstotkov iz svojih skladov rezerv, če se drugače ne dogovorijo.

Nekatere dopolnitve in spremembe so tudi v samoupravni organiziranosti. Posebej velja omeniti sestavo enajstčlanskega poslovnega odbora (kolegijski poslovodni organ), ki bo opravljal naloge na podlagi delitve dela. En del članov bo imenovan na podlagi javnega razpisa, drugi del pa izmed poslovodnih organov njenih delovnih organizacij. Vse članice sestavljene organizacije bodo poleg svoje firme morale obvezno uporabljati tudi del firme SOZD, in sicer besedo (Konec na 2. strani)

Mladost iz korenin revolucije

Mladost.

Zivljenjska radost.

Pripravljenost in optimizem. Bojevitost. Brezkompromisnost. Moč in volja. In znanje. Nagonska težnja k dobremu, pravičnemu, k lepemu, polnemu, bogatemu življenju...

So to nekatere poteze mladih danes, po štirih desetletjih bivanja v relativno mirnem svetu? V Evropi, ki je prvič v svoji stari zgodovini zdržala štirideset let brez klanja? So to poteze naše mladine, za katero smo vedno v svobodi vzklikali, da je naša prihodnost in da se nam spričo takšne mladine jutrišnjega dne ni treba bati?

Mislím, da so. In vera v to mladino ni ugasnila. Čeprav se ne vede zmeraj tako, kot bi bilo zrelim in starim in utrujenim všeč.

Prav ima.

Skrbeti bi nas moralo, če bi bila ta mladina pomirjena s tem, kar ima, in s tem, kar je; narobe bi bilo, če bi bila pridna in poslušna, ubogljiva, če bi samo izpolnjevala naročila starejših...

Mladina mora iskati. Mora se tudi zaletavati, mora se upirati. Mora biti nestrpna. Ne sme biti zadovoljna s hitrostjo, kakršno ji je kdorkoli predpisal, ne z obliko, v kakršno jo je kdorkoli vkoval. Mora previjati stare motorje, mora snemati dušilce, spreminjati obliko volanov, pedal in sedežev. Mora biti drzna in trmasta in hrupna. Samo taka mladina — drugačna od katerekoli generacije pred njo — lahko obeta družbo, ki bo boljša od sedanje, pametnejša, pravičnejša, občutljivejša, lepša, bogatejša. Samo na nekaj ob tem ne sme pozabiti:

Ne na ruševinah, na temeljih je treba graditi nov svet. Zato je treba temelje očistiti in spoznati. Spoznati vse najbolj človeške vrline vseh generacij svojih prednikov. Zavržiti navlako, zavrniti kič, pomesti smeti, razkrinkati fraze in na trdni podlagi neizpodbitnih osnovnih zgodovinskih pridobitev zidati nov in srečnejši svet.

Mislím, da takšna naša mladina je, zato se ni bati prihodnosti z njo.

J. Praprotnik

Razigrana mladost v pričakovanju svoje prihodnosti

Oblikujemo naše razvojne načrte

PRIPRAVA BRESTOVH PLANSKIH DOKUMENTOV

Kmalu bo minilo leto dni, odkar smo začeli s pripravami planskih dokumentov za prihodnje dolgoročno in srednjeročno obdobje. Spočetka smo pri pripravi teh dokumentov delali intenzivno, ob koncu lanskega in v začetku letošnjega leta pa smo z delom na tem področju nekoliko zastali, predvsem zaradi nekaterih drugih nujnih nalog (investicijski elaborat za temeljno organizacijo Pohištvo, letni plan, poročilo o poslovanju v letu 1984 in drugo).

V aprilu pa smo na tem področju zopet začeli z intenzivnejšim delom.

Na svoji pretekli seji je delavski svet delovne organizacije zaradi tako spremenjenih okoliščin sprejel sklep o pripravi sprememb programov dela za izdelavo srednjeročnega in dolgoročnega načrta razvoja Bresta oziroma njenih temeljnih organizacij. Te spremembe programov smo že pripravili, istočasno pa pripravljamo tudi analizo o dolgoročnih razvojnih možnostih in smernice za dolgoročni razvojni načrt Bresta do leta 2000.

Analiza dosedanjega razvoja Bresta v obdobju 1976—1985 je bila izdelana že v decembru lani in nam sedaj služi kot ena izmed podlag za pripravo dolgoročnega, pa tudi srednjeročnega plana razvoja. Analiza je precej obsežna in zajema 110 strani, kar sicer ne pomeni tudi kvalitete, pač pa kaže vso širino in zapletenost našega poslovanja v tem obdobju.

Bistvene ugotovitve iz tako obsežne analize so povsem na kratko naslednje:

— Proizvodnja je od leta 1980 do 1984 fizično porasla in sicer s 3,5 odstotno stopnjo letne rasti. To je posledica zlasti izrednega porasta proizvodnje v letu 1984, saj je bila proizvodnja v letu 1983 zelo nizka in je padala od leta 1980 po stopnji 1,1.

— Na takšna gibanja je deloma vplivala tudi oskrba, za katero so značilna precejšnja nihanja, saj je količina predvsem lesne surovine omejena, povpraševanje pa narašča zaradi novih zmogljivosti tudi po drugih delih države. Za primer naj povejmo, da smo samo na Brestu za oba žagarska obrata v zadnjih letih nabavljali povprečno letno okrog 60 tisoč kubičnih metrov hlodovine, za Iverko okrog 100 tisoč kubičnih metrov različnih lesnih surovin letno, okrog 3 milijone kvadratnih metrov furnirja in tako naprej.

— Število zaposlenih se je od 1924 leta 1976 povečalo na 2.254 leta 1980 in 2.315 leta 1984.

— V obdobju 1976—1983 sta bili največji investiciji v proiz-

vodnjo ivernih plošč v letu 1976 in v proizvodnjo ognjevarnih plošč v letu 1980, kar predstavlja skoraj 60 odstotkov vseh vlaganj v osnovna sredstva Bresta do leta 1984.

— Obseg prodaje se je spremenil v korist izvoza, saj se je delež izvoza v eksterni realizaciji povečal s 23,4 odstotka v letu 1976 na 39,2 odstotka v letu 1983. Fizično (dolarsko) je izvoz porasel za 73,4 odstotka v letu 1983 v primeri z letom 1976.

— Dohodek leta 1983 je realno nekoliko porasel v primerjavi z letom 1976, v primerjavi z letom 1980 pa je realno celo padel. V strukturi prihodka se je zmanjšal delež dohodka z 28 odstotka v letu 1976 na 25,9 odstotka v letu 1984. Prav tako se je zmanjšal delež amortizacije s 5,4 odstotka v letu 1976 na 3,7 odstotka v letu 1984. Torej vidimo, da so veliko hitreje od prihodka naraščali materialni stroški. Prav tako se je zmanjšal delež sredstev za osebne dohodke v prihodu in sicer s 17,5 odstotka v letu 1976 na 12,9 odstotka v letu 1980 oziroma na 10,2 odstotka v letu 1984. Zaradi manjšega deleža dohodka je manj sredstev tudi za akumulacijo, katere delež v prihodu se je prav tako zmanjševal.

— V Sloveniji je bil Brest v zadnjih letih med 60. in 70. mestom po številu zaposlenih delavcev ter okrog stotega mesta po ustvarjenem prihodu in uporabljenih poslovnih sredstvih, medtem ko je po ustvarjenem dohodu nekoliko padel. Kljub temu še vedno predstavlja blizu 40 odstotkov ustvarjenega dohodka v občini Cerknica in zaposluje okrog 45 odstotkov delavcev v občini.

V SOZD Slovenijales ustvari okrog 12 odstotkov dohodka in ima nad 14 odstotkov zaposlenih, medtem ko v združenju LES predstavlja okrog 6 odstoten delež ustvarjenega dohodka ter približno tak delež tudi po zaposlenih.

Za tesnejše sodelovanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Slovenijales, prav tako pa bo obvezna uporaba zaščitnega znaka SOZD.

Na ta določila je dal Brest nekaj pripomb, ki pa niso bile sprejete (vse druge članice ime Slovenijales ob svoji firmi že uporabljajo).

V javni razpravi o osnutkih obeh aktov je dal Brest, pa tudi druge članice, več pripomb, nekatere bolj formalnega, nekatere bolj vsebinskega značaja. Več jih je bilo upoštevanih, nekaj pa tudi ne.

Upoštevati moramo, da gre pri tako velikem številu članic tudi za različna gledanja na posamezne zadeve in so končno sprejeta določila v aktih posledica usklajevanja med njimi. Uskladitev pa ne bi bila možna, če bi vsak vztrajal pri svojem.

Bistveno pri tem je, da na organiziranost in razvoj sestavljene organizacije gledamo z dolgoročnega interesa posameznih članic in celote, ne pa morda z vidika ozkih interesov ali trenutnih razmer.

To bi morali upoštevati tudi Brestovi delavci, ko se bomo 14. junija odločali o predlogih

obeh novih samoupravnih aktov sestavljene organizacije. Čeprav z marsičem v dosedanjem razvoju sestavljene organizacije nismo bili zadovoljni, smo vendarle našli dovolj skupnih interesov že doslej, še več pa jih moramo v prihodnje.

Ves naš prihodnji razvoj (tudi celotne družbe) je odvisen od povezovanja med gospodarskimi subjekti. V tem smislu je po eni strani razvoj Bresta odvisen od razvoja sestavljene organizacije, pa tudi obratno, razvoj sestavljene organizacije je odvisen tudi od tega, koliko bo s svojo dejavnostjo in razvojem k temu prispeval tudi Brest.

Naj omenim tudi, da je bilo v javni razpravi več vprašanj o veljavnosti novega samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo, zlasti za primere, če morebiti ne bi bil sprejet. V takem primeru se bo potrebno odločiti, ali je interes ali ne, ostati v sestavljeni organizaciji. Če je interes, je dana možnost za ponovitev referenduma, v nasprotnem primeru pa se začne postopek za izstop iz sestavljene organizacije.

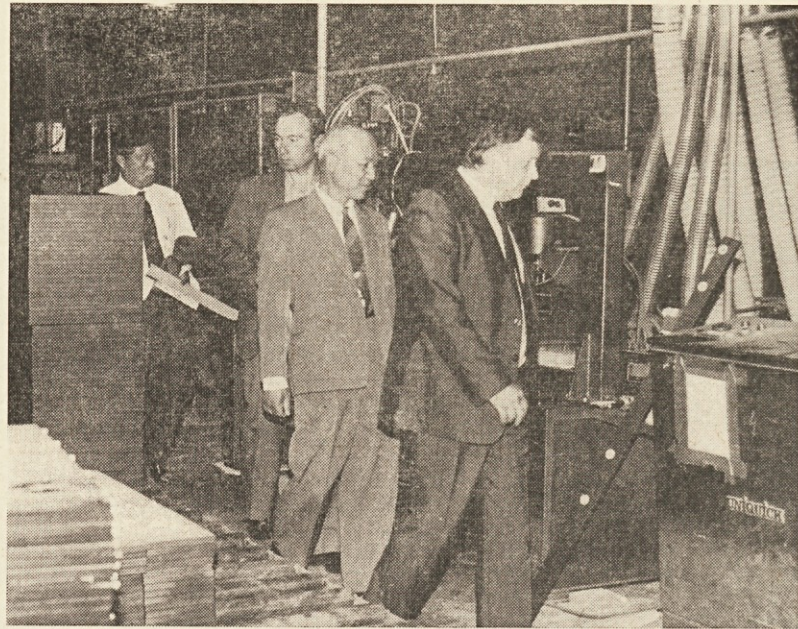
J. Frank

Seveda so to le povprečja za celotno delovno organizacijo, medtem ko so za posamezne temeljne organizacije in za posamezna obdobja ta gibanja dokaj različna.

Ravno sedaj je v pripravi tudi drugi dokument dolgoročnega plana in sicer analiza dolgoročnih razvojnih možnosti in smernice za dolgoročni plan Bresta do leta 2000. Tako bomo dali te usmeritve skupaj z analizo o dosedanjem razvoju v razpravo po temeljnih organizacijah in v delovno skupnost že v juniju, tako da bo v začetku julija skupni delavski svet sprejemal predlagane smernice s pripombami iz temeljnih organizacij.

To bo služilo komisiji, da pripravi predlog dolgoročnega plana Bresta v juliju, sprejemali pa ga bodo delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti. Če ne bo bistvenih pripomb na analizo o možnostih razvoja in dolgoročne usmeritve Bresta do leta 2000 in zborih delavcev in delavskem svetu delovne organizacije, se le-ta preoblikuje v predlog dolgoročnega načrta.

Vzporedno s pripravami dolgoročnega načrta pa tečejo tudi priprave srednjeročnega načrta. Analiza dosedanjega razvoja, ki je pripravljena, zajema tudi zdajšnje srednjeročno obdobje in vse temeljne organizacije ter delovno skupnost, tako da bo le-ta služila kot ena izmed podlag tudi za pripravo srednjeročnega plana vsake temeljne organizacije in delovne skupnosti.

16. maja so nas obiskali kitajski strokovnjaki za lesno industrijo. Podrobno so si ogledali proizvodni postopek v Temeljni organizaciji Pohištvo za izdelavo programa MAJA. V letu 1986 naj bi namreč naš program MAJA izdelovali tudi na Kitajskem. Pri zagonu tovarne naj bi sodelovala tudi dva Brestova strokovnjaka.

Sedaj je v izdelavi analiza možnosti razvoja za vsako temeljno organizacijo. Smernice temeljnih organizacij in elemente za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih plana pa bomo pripravili v juniju. Nato bomo vse te dokumente posredovali v razpravo in sprejem v temeljne organizacije, kar naj bi se zgodilo v prvi tretjini julija.

Zatem bomo pripravili še temelje plana za vsako temeljno organizacijo, osnutek in predlog samoupravnega sporazuma o te-

meljih planov delovne organizacije ter predlog plana posamezne temeljne organizacije, delovne skupnosti in delovne organizacije kot celote za obdobje 1986—1990. Vse te faze naj bi predvidoma zaključili do konca leta 1985.

O vsem tem pa bomo delavce sprotno obveščali in sicer najprej s predlaganimi usmeritvami in nato tudi s pripombami ter predlogi, ki bodo iz posameznih delovnih okolij.

M. Širaj

Likvidnost - obresti - Brest

Likvidnost in obresti so v tesni zvezi. Boljša in večja likvidnost pomeni manj izdatkov za obresti, lahko pa tudi večji prihodek od obresti, če je višek likvidnih sredstev tolikšen, da ga je mogoče ustrezno naložiti (plasirati).

Na Brestu se srečujemo s prvim primerom, kar je videti iz poslovnega poročila za prvo četrtletje. Stroški obresti za obratna sredstva so namreč dosegli že 47 odstotkov načrtovanih za vse leto, obresti za osnovna sredstva pa kažejo bolj umirjeno rast (37 odstotkov letnega načrta).

V strukturi plačanih obresti za obratna sredstva imajo največji delež menične obresti, plačane dobaviteljem (33 odstotkov), sledijo obresti za kratkoročne kredite (28 odstotkov), za njimi so eskontne obresti (19 odstotkov), delež obresti od dolgoročnih kreditov je 16 odstotkov, obresti za posojila med temeljnimi organizacijami pa znašajo 4 odstotke vseh obresti.

Znesek meničnih obresti za dobavitelje je približno enak znesku obresti, ki jih prejmemo od naših kupcev in nam povečujejo celotni prihodek.

Ko govorimo o likvidnosti, je seveda potrebno povedati, da jo lahko zagotavljamo na različne načine. Najprimernejši in najbolj gospodaren način je, da v čim večji meri zagotovimo lastne vire za pokritje trajnih obratnih sredstev in se težko izognemo najmanj tujih sredstev, ki so čedalje dražja. Seveda velja to za sedanje čase, ko težimo k realno pozitivni obrestni meri, kar pomeni višjo obrestno stopnjo, kot pa je odstotek inflacije.

Z zakonom o zagotavljanju lastnih in dolgoročnih virov za pokrivanje trajnih obratnih sredstev naj bi v sedmih letih (do leta 1990) vse tiste temeljne in delovne organizacije, ki so 31. 12. 1983 izkazovale primanjkljaj trajnih in dolgoročnih virov, le-tega pokrile oziroma ga vsako leto zmanjšale za eno sedmino. Če tega ne storijo, so omejene pri vlaganjih v razširjeno proizvodnjo. V naši delovni organizaciji so pri tem najslabše temelj-

ne organizacije GABER, TAPETNIŠTVO in POHIŠTVO.

Te temeljne organizacije imajo seveda tudi največje težave z likvidnostjo in se morajo zadolževati znotraj delovne organizacije, pa seveda tudi pri zunanjih partnerjih (poslovna in interna banka ter druge delovne organizacije).

Casi poceni denarja so minili, saj bodo od 1. junija dalje zopet višje obrestne mere. Obrestna mera za druge namene v obratnih sredstvih (bivša splošna obrestna mera) bo 71 odstotna, izvozni krediti, ki so najcenejši, se bodo obrestovali po 48 odstotni obrestni meri, obrestna mera za pripravo proizvodnje za izvoz pa bo 53 odstotna.

Obrestne mere za potrošniška posojila so se 20. maja dvignile na 67 odstotkov za kredite do enega leta in na 70 odstotkov za kredite nad eno leto. To zopet

pomeni udarec prodaji na domačem trgu in povečane težave z likvidnostjo.

Iz tega sledi, da bomo morali še naprej kar najbolj pospeševati izvoz, vendar s takimi izdelki, ki bodo dohodkovno zanimivi (kakovost, oblika, funkcionalnost), skrajno gospodarno ravnati z izdelavnimi materiali (izkoristek pri razrezu, odpad, kakovost), zaloge materiala, surovin in gotovih izdelkov bi se morale zmanjšati na najmanjšo možno mero, več in bolje bomo morali delati, da bomo dosegli boljše poslovne rezultate in bi iz sredstev, razporejenih v poslovni sklad, lahko več namenili za obratna sredstva, pa tudi za vlaganja v modernizacijo in razširitev strojne opreme ter tehnologije, kjer so potrebe vsak dan večje.

Vsi skupaj se moramo zavedati, da ima zadovoljevanje svoje skrajne meje, prek katerih ni več mogoče, kajti omejevanja proizvodnje in s tem zmanjševanja števila zaposlenih si nihče ne želi.

P. Kovšca

Možnosti za sodelovanje

V sklopu prizadevanj, da bi si Brest zagotovil tudi dolgoročne vire pri oskrbi z lesom za našo končno predelavo lesa, že nekaj mesecev potekajo razgovori med delovno organizacijo Jahorina — TOZD Žagalnica iz Fojnice ter Brestom.

Prizadevanja obeh poslovnih partnerjev gredo v smislu skupnega vlaganja pri rekonstrukciji in posodobitvi tamkajšnje decimernice. V načrtu naj bi Brest sodeloval z deležem v opremi in prenosu znanja, partner pa z deležem pri osposobitvi objekta. Kot vir sredstev naj bi pritegnili tudi sredstva, ki jih Brest izdvaža za nerazvite dele v državi.

Oba partnerja bi tako zagotovila možnosti, da se razpoložljive količine žaganega lesa —

predvsem bukovine predelajo v zračno suhe elemente ustreznih dimenzij. Na ta način bi postal racionalnejši prevoz, ker bi lesni ostanki ostajali pri dobavitelju. Poleg bukovine ni izključeno, da bi nastajale tudi določene količine drugih vrst lesa trdih listavcev.

Načrte za decimernico in samoupravni sporazum o sovlaganju so izdelale ustrezne službe Bresta. Na teh osnovah potekajo sedaj usklajevanja in razčlajevanja še neresenih stvari. Predračunska vrednost skupne naložbe je po lanskem cenah okrog 33.000.000 dinarjev. V naložbo naj bi ciljno usmerili tudi sredstva iz skladov za razvoj nerazvitih republik in pokrajin.

D. Mazij

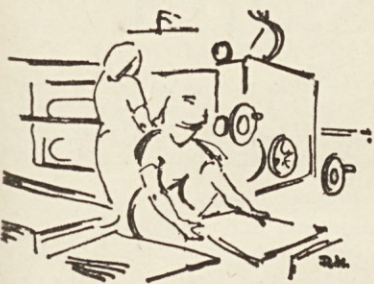
Letošnji sejem v Kölnu

INTERZUM 85 KÖLN

Mednarodni sejem materialov za pohištveno industrijo in opreme za tapetniško industrijo pridobiva iz leta v leto večjo veljavo. To je opaziti tudi v Kölnu, ki temu sejmu namenja čedalje več prostora.

Med številnimi proizvajalci iz skoraj vsega sveta je bilo jugoslovanskih proizvajalcev materialov le nekaj. Zakaj je temu tako, postane obiskovalcu sejma kmalu jasno. Poleg izbora materialov, ki ga nudijo razstavljalci, sta bistveni kvaliteta in cena teh materialov, ki je v mnogih primerih kljub tečaju in carini še vedno nižja kot cena ustreznega našega materiala.

Zaradi razsežnosti sejma in pomanjkanja časa sem si natančneje ogledal predvsem materiale in opremo za tapetništvo, druge, od okovja, laminatov in furnirjev do lakov, folij in drugega materiala, pa samo mimogrede, saj so bili za to področje na sejmu tisti, ki te stvari uporabljajo v svoji proizvodnji.

Za področje tapetništva je bilo veliko videti in slišati. Naj zanimivim kar z ogledom za izdelke, za katere mislimo, da je več ali manj že vse »pogruntno«. Ob tem bi omenil večji prehod na oblikovano ogrodje iz prešane iverice, stiropora ter prešanih odpadkov polyuretanske pene. To se je sicer pojavilo že na prejšnjih sejmih, vendar ne v tolikšni meri ter uporabnosti.

Največja prednost tega tipa ogrodij je večja možnost za izpeljavo oblike in manjša uporaba polnilnih materialov, poleg manjšega časa za tapetiranje izdelka seveda. Pomanjkljivost pa ima takšno ogrodje v ceni, saj zaradi amortizacije orodij zahteva večje serije oziroma veliko standardizacijo elementov ogrodja, če naj bo ta tip ogrodij ekonomsko upravičen.

Polnilnih materialov je vseh vrst, prav tako zahtev po kvaliteti, funkciji in ceni. Mnogo tega na našem tržišču ni moč dobiti predvsem zaradi cene, saj mora biti takšen material poceni, vendar kvaliteten v svoji funkciji.

Podoben vtis dobiš pri materialih za vzmetenje, pri katerih pa so za naše materiale v glavnem razločki v kvaliteti. Na področju polnilnih materialov in vzmetnih materialov ni nič novega, več pa se izbira znanih v

smislu funkcije in uporabnosti.

Zelo velika razlika med svetovno in našo ponudbo je pri okovju oziroma mehanizmih ter pri materialih za preobleke.

Mehanizmov je izredno veliko, vseh vrst in dejansko lahko izbereš, kar želi trg, od mehanskega do električnega odpiranja in zapiranja mehanizma.

Materiali za preobleke — blago, skaj, imitacija usnja in pravo usnje — pa so sploh poglavje zase. Poleg ogromnega izbora designa barv in kvalitete je največje cenovno odstopanje v primerjavi z našim predvsem pri usnju. Pri takšni ceni pravega usnja pri nas bi tudi na našem trgu videli več sedežnih garnitur v usnju, če ne, pa vsaj v odličnih imitacijah usnja.

Rdeča nit razstave strojev in opreme za tapetniško tehnologijo pa je na letošnjem sejmu

elektronike. Vsi stroji za prešavanje, eno, dve ali večigelni, so računalniško programirani in vodeni. Ravno tako je pri šivalnih strojih. Skoraj vsak ima povezovalno z elektriko, ki nudi programirano šivanje in en stroj, ki opravlja več funkcij, kar je v sistemu naročilniške in maloserijske proizvodnje izredno pomembno. Programiranje šivalnih strojev je preprosto in hitro.

Zanimivo pa je, da cene takšnih strojev niso pretirane v primerjavi z navadnimi. Stroji za polnjenje blazin so izvedeni pretežno na pomični trak, izpodiriva pa jih vakuumski način, ki je bil letos predstavljen zelo pogosto in učinkovito.

Končni vtis, ki sem ga dobil za materiale, je v glavnem v kvaliteti in ceni, ki sta v ravno obratnem razmerju kot pri nas. Na splošno smo pri cenah veliko naprej, izbora in kvalitete pa nimamo. Na področju opreme pa bomo morali hitreje spremljati razvito tehnologijo in se v tem smislu tudi opremiti.

S. Knap

Sejem v Kopenhagenu

Letošnji sejem pohištva v Kopenhagenu je trajal od 7. do 12. maja. Predstavili so se proizvajalci pohištvene industrije iz različnih držav. Seveda pa je bilo največ razstavljenih izdelkov iz skandinavskih držav, saj sejem slovi kot največja svetovna predstavitev skandinavskega pohištva, svetil in pohištvenega tekstila.

Poudarek letošnje razstave je bil na oblazinjenem sedežnem pohištvu, stoli in mizah. Najrazličnejše sedežne garniture v živih barvah in s svojevrstnimi vzorci so predstavljale pravo svežino na sejemskem prostoru. Največ pozornosti so vzbujali fotelji raznovrstnih, domiselnih in bolj ali manj uporabnih oblik. Ni manjkalo nenavadnih oblik, s kovinskim ogrodjem, obdanim z iprenom in tekstilom, ali pa običajnih raznobarnih foteljev, ki so se poskušali prilagajati raznovrstnim položajem pri sedenju.

Pri stoli in mizah še vedno prevladuje krivljen les v naravnem boru ali smreki. Stoli običajnih oblik s tapetiranimi sedalom pa so povečini s temnim ali belim lakiranim ogrodjem.

Pri ploskovnem pohištvu še vedno prevladuje ostrorobnost. V mnogih primerih, posebno pri mladinskih programih, so robovi zavarovani s plastičnimi kotniki. Prevladujejo svetli toni naravnega lesa ali pa belo-sivo-črni toni s posameznimi barvnimi poudarki predalov, nalepk ali ročajev.

Razstavljeno pohištvo je bilo predstavljeno v oblikovno čistih ambientih. Posamezni izdelki so

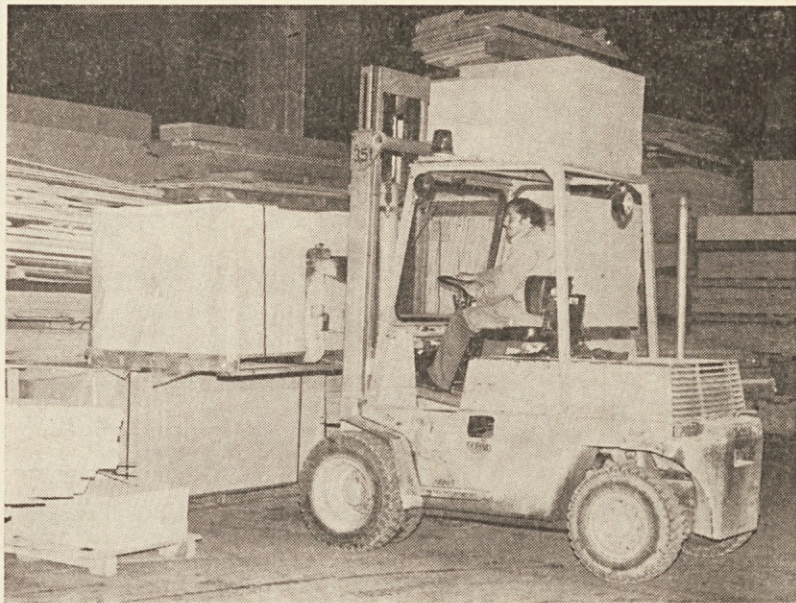
bili poudarjeni z dodatno osvetlitvijo. Dekoracija je bila skromna, predvsem pa barvno usklajena z razstavljenimi izdelki in ambientu. Lahki, nizki panoji, pogosto so bile to plastične žaluzije, raster iz letvic ali pa napete plastične mreže v lesenih okvirih, so predstavljali nevsiljive pregrade med posameznimi razstavnimi prostori. Ni manjkalo tudi tekstilnih pregrad z dodatno vmesno osvetlitvijo.

Reflektorji in viseča svetila, njihove svetlobe in sence, ki so odsevale v ogledalih, so ustvarile razgibane in razsežnejše ambiente. Tudi raznovrstne rešitve stropov iz kombinacije lesa in tekstila ter podov iz kokosa, tapisoma, belih foliranih plošč in podobnega so pripomogle k lepši in pestrejši predstavitvi razstavljenih izdelkov.

Ker je bil letošnji sejem pohištva v Kopenhagenu prvi sejem skandinavskega pohištva, ki sem si ga ogledala, lahko rečem, da sem videla vrsto oblikovnih in tehnoloških novosti, predvsem s področja oblazinjenega pohištva, stolov in miz, pa tudi ploskovnega pohištva.

Mnogo oblikovno funkcionalnih rešitev skandinavskega pohištva in sedežnih garnitur lahko vidimo tudi pri nas, saj velika večina naših lesnih industrij poskuša bolj ali manj uspešno posnemati njihove izdelke, žal pa ne tudi njihove tehnološke dovršenosti, kar zadeva površinsko obdelavo pohištva, pa tudi natančno izdelavo detajlov in okovja.

M. Cukala

Iz skladišča mineralnih plošč. MINERALKA je med našimi najuspešnejšimi temeljnimi organizacijami

Sejem strojne opreme v Hannoveru

Mogoče je ob letošnjem sejmu lesno obdelovalnih strojev in naprav v Hannoveru najbolj spodbudno to, da je bila po dolgem času spet dana možnost, da si je ta sejem ogledalo nekaj več Brestovcev.

Od vsega časa, ki smo ga imeli na voljo, nam je za ogled sejma ostal skromen dan in pol. V tako kratkem času seveda ne moreš tako velikega sejma niti prehoditi. Zato so tudi vtisi o sejm primerni temu in hitrosti, s katero smo ga prehodili. Kljub temu smo si ustvarili grobo sliko o tem, kakšno je trenutno stanje na področju tehnologije in proizvodnje lesno obdelovalnih strojev in naprav.

Najbolj bistvena ugotovitev je, da bistvenih novosti in velikih premikov v idejnih rešitvah in v tehnologiji ni zaslediti. So pa iz leta v leto bolj prisotni mikroelektronika, avtomatizacija in računalništvo. S temi vgradnimi komponentami so nekateri klasični stroji, ki jih poznamo v lesni industriji, bistveno spremenili svojo nekdanjo podobo. Ne samo računalniško krmiljenje posameznih strojev, vedno bolj se uveljavlja tudi krmiljenje celotnih linij in sklopov posameznih strojev.

Nekoliko bolj so izstopale zanimive rešitve računalniškega krmiljenja pri nekaterih zahtevnejših strojih kot so brusilke, robovne furnirke, strežni avto-

mati in drugo. Skratka, elektronika se uveljavlja na vseh področjih lesno obdelovalnih strojev in je iz leta v leto več. Obenem pa je bilo med posameznimi proizvajalci opaziti veliko ponavljanja in posnemanja ali tehničnih bližnjic, kot se temu pravi.

Poleg velikih in v svetu splošno priznanih proizvajalcev strojev je bilo na sejmu opaziti tudi veliko manjših proizvajalcev, ki izdelujejo specializirano opremo, pri kateri ni toliko elektronike, pa zato več izvirnih in domiselnih tehničnih rešitev.

Še beseda o predstavitvi jugoslovanske industrije lesno obdelovalnih strojev. V okviru Slovenijalesa so se predstavili nekateri slovenski proizvajalci.

Nedvomno sta pri predstavitvi strojev izstopala ing. Pavel Ledinek s štiristranskimi skobelnimi stroji in KLI Logatec z numerično krmiljeno moznikarko.

Naj na koncu ugotovimo, da so vsi proizvajalci opreme pokazali veliko gibčnost in prilagodljivost trenutnim razmeram na področju lesarske tehnologije in proizvodnje lesno obdelovalnih strojev. Do veljave je prišlo dejstvo, da tisti, ki se ni sposoben dovolj hitro prilagajati in v svoje izdelke vključevati najnovejših tehničnih in znanstvenih izsledkov, v mednarodni trgovini s strojno opremo nima kaj iskati.

B. Mlakar

ODLIKOVANJA

Predsedstvo SFRJ je odlikovalo z redom dela s srebrnim vencem za zasluge in uspehe pri delu, ki so pomembni za napredek države, Antona Urha, dirigenta cerkniškega pihalnega orkestra ter Amalijo Grlj in Marijo Bavec, upokojeni vzgojiteljici vzgojno varstvene delovne organizacije Cerknica.

zapis o »furmanstvu« na območju sedanje cerkniške občine. V ta namen so avtorju potrebni različni podatki, zato prosimo bralce za pomoč.

Zelo zaželene bi bile kakršnekoli fotografije v zvezi s prevozništvom, anekdote in pesmi na to temo ali zapisi o šegah, prehrani in drugih navadah prevoznikov v obdobju do druge svetovne vojne.

Prosimo, da morebitne informacije in gradivo pošljete uredništvu Brestovega obzornika do avgusta 1985. Najlepša hvala!

OBVESTILO UPOKOJENCEM

Vse naročnike premoga pri društvu upokojencev Cerknica obveščamo, da je Kurivoprodaja Ljubljana k redni ceni premoga vračunala še 1.000 dinarjev za tono kot prispevek za razširjeno reprodukcijo.

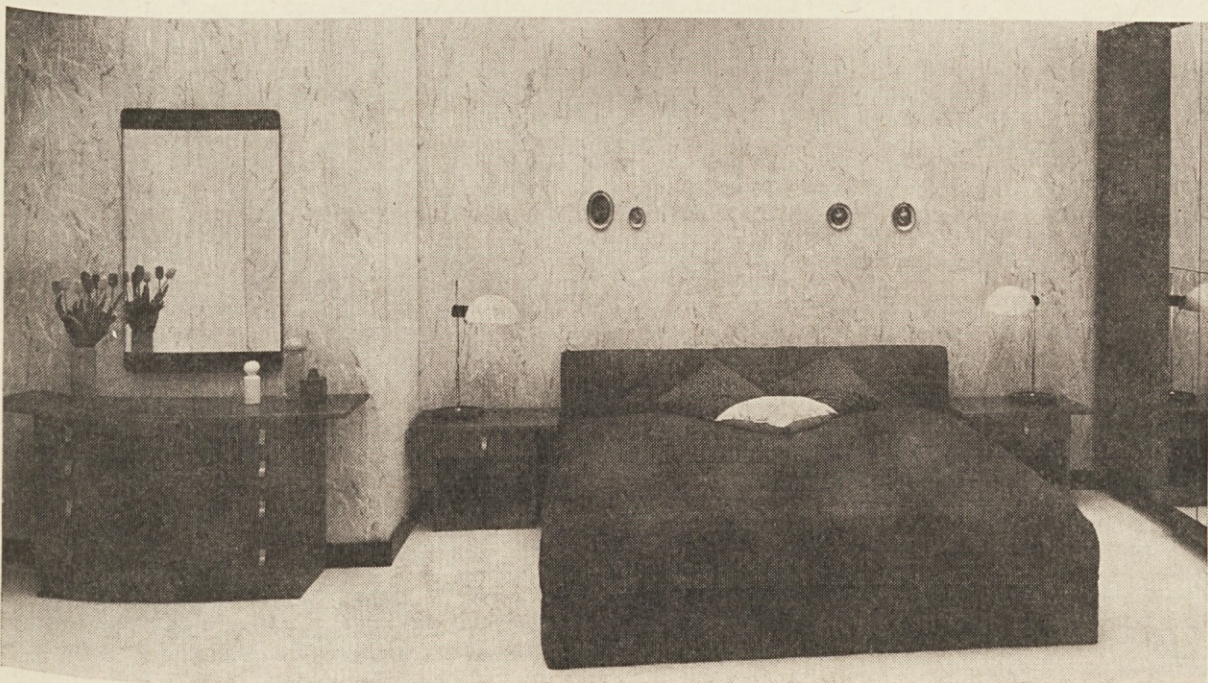
To obvestilo posredujemo zaradi vpogleda v znesek plačila za premog v letu 1985.

Društvo upokojencev Cerknica

PROSNJA BRALCEM

Za tretji zvezek zbornika Notranjski listi je predviden tudi

Iz naše proizvodnje — spalnica MIJA

Negor plošče in požarna varnost

Zastrašujoče naraščanje števila požarnih katastrof v zadnjih letih in zlasti v bližnji preteklosti opravičuje potrebo, da požarna varnost posvečamo kar največjo pozornost, saj je materialna škoda, ki nastaja pri požarih, ogromna.

V zadnjih letih se s poostritvijo gradbenih določil čedalje pogosteje pojavljajo zahteve po negorljivih nosilnih ploščah. Te zahteve izpolnjujejo prav Brestove plošče Negor. Osnovni pogoj za ustvarjanje takšnega izdelka je bila zahteva, naj bodo njegove tehnične lastnosti po možnosti podobne lesni iverni plošči, zlasti kar se tiče oplemenitenja z lesnimi furnirji ali laminati iz umetnih materialov. Pri tem naj bi uporabljali tudi enake načine za predelavo.

Ker pa v okviru gradbeništva zahteve po protipožarni zaščiti niso samo »dekorativne«, temveč obstajajo tudi zahteve po zaščiti konstrukcije, sta nastala dva tipa plošč, ki danes lahko v celoti izpolnjujejo zahteve o preventivni protipožarni zaščiti.

Osnova za proizvodnjo Negor plošč je vermikulit, ki ima poleg lastnosti negorljivosti tudi dobro toplotno izolacijo. S primernimi vezivi, ki se ravna po normah oziroma zahtevah različnih dežel, izdelujemo plošče, primerne za preventivno protipožarno zaščito.

Plošče uporabljamo povsod tam, kjer želimo zavarovati prostor — konstrukcijo v smislu požarne odpornosti v času 30, 60, 90, 120 ali celo 180 minut. Drugo, kar omogoča Negor plošča, pa je zmanjšanje požarne obremenitve. Gre za nosilne plošče za dekorativne površine pri poteh za zasilni izhod, sendvič konstrukcije predelnih sten, vrat, stropa in zaščite jeklenih nosilnih konstrukcij.

Neodvisno od požarnega obnašanja nekega gradbenega mate-

riala mora ta izpolnjevati še druge pogoje, da ustreza standardu. Pri tem gre predvsem za razvijanje dima in toksičnih plinov, kar predstavlja po izkušnjah pri večini požarov največje težave, saj ljudi pri povečanem razvijanju dima najprej zajame panika. Ob tem smo ugotovili, da večina žrtev v požarnih katastrofah ne zgori, temveč se zaduši. Vse zahtevane pogoje izpolnjujeta oba tipa ognjeodpornih plošč Negor.

Največ pozornosti se posveča zmanjšanju požarne obremenitve v stavbah. To pomeni, da je treba območja, ki so bila doslej opremljena s ploščami iz lesa, nadomestiti z negorljivimi ploščami. Pri tem je bistvena predelava, saj je bil za nas osnovni pogoj ustvariti podobna obdelovalna merila, kot so zahtevana pri obdelavi lesnih ivernih plošč.

Najrazličnejša oplemenitenja Negor plošč so postala za projek-

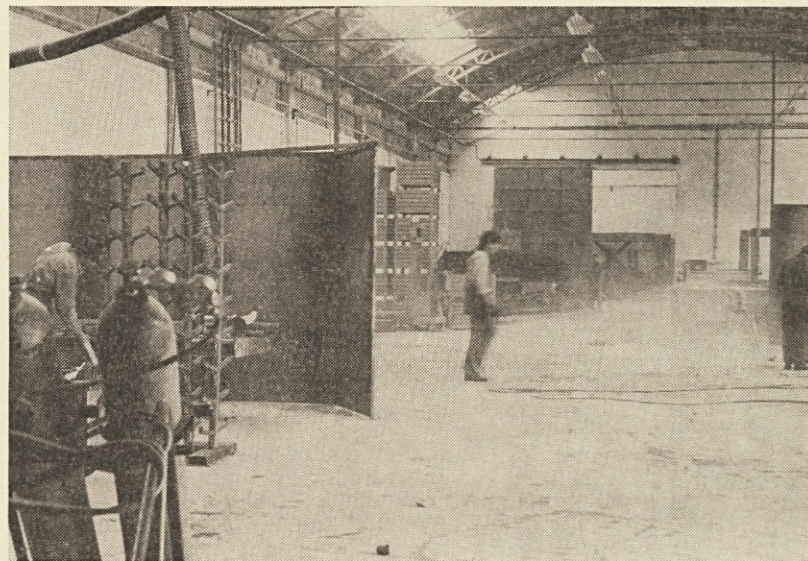

J. Komidar

tante privlačna, saj se jim sedaj kljub strogim predpisom ni treba odpovedati uresničenju njihovih arhitektonskih zamisli. In les je in ostaja v okviru notranje izgradnje zelo priljubljena in estetska površina. Enako velja za oplemenitenje z umetnimi laminati, kjer s posebno inačico laminata, ki se uporablja v ladjedelništvu, dobimo težko vnetljive površine, sendvič pa najvišjih razredov ognjeodpornosti, veljavnih za ladjedelništvo.

Negor protipožarne plošče in sendviči gradbenih elementov najvišjih razredov ognjeodpornosti so prvi material nove generacije ploščatih gradbenih elementov, najbolj znani gradbenikom, projektantom in požarnim inšpektorjem.

S celovitostjo rešitev ognjeodpornih gradbenih elementov smo na domačem tržišču uspeli zapolniti vrzel v povpraševanju po elementih visokih razredov ognjeodpornosti.

Novi prostori za našo strojogradnjo

Strojogradnja v novih prostorih

Strojogradnja je le dobila svoje nove, težko pričakovane proizvodne prostore. Končna dela so se sicer nekoliko zavlekla, vendar smo že med prvomajskimi prazniki del svoje opreme in pripomočkov preselili v nove prostore.

Sedaj tečejo še nekatera zaključna dela pri postavitvi električnih naprav, notranji ureditvi proizvodnih in drugih prostorov ter ureditvi skladiščnega prostora zunaj proizvodne hale. Delo je zaenkrat še nekoliko moteno, ker smo izvajanje nekaterih ključnih monterških del prevzeli sami. Da pa bo redna proizvodnja med selitvijo tekla kolikor toliko normalno, smo nekatere ključne stroje obdržali še v starih prostorih.

Če bodo zaključna dela v zvezi s selitvijo končana pravočasno, bomo do konca maja preselili v nove prostore tudi ta del opreme.

Čakamo samo še na opremo lakirnice ter nekatere manjše stroje in pripomočke, za katere upamo, da jih bomo dobili do konca letošnjega leta.

Trenutno si prizadevamo, da bi se v nove prostore čimprej preselil tudi konstrukcijski oddelek. S tem bo strojogradnja postala celota, brez katere delo ne more uspešno steči.

Ko bodo izpolnjeni vsi ti pogoji, bomo imeli končno tudi na Brestu prave možnosti, da pričnemo z uspešnim razvojem in proizvodnjo lesno obdelovalnih strojev in naprav.

B. Mlakar

Uvajanje računalnika v našo proizvodnjo

Preteklo je leto dni, odkar smo se v temeljni organizaciji Pohištvo spet začeli pogovarjati o spremljanju proizvodnje s pomočjo računalnika. Prej je že bilo nekaj poizkusov, da bi s pomočjo avtomatske obdelave podatkov izpisovali delovne karte, toda ni nam uspelo prirediti tehnološkega postopka za takratno obliko delovne dokumentacije.

Zato smo se že na začetku odločili, da temeljito posežemo v spremembo tehnološke dokumentacije. Za cilj smo si zastavili takšen sistem pri zajemanju

podatkov, ki nam bi kar najbolj omogočal uvajanje računalnika v proizvodnjo.

Delo smo začeli s šifracijo izdelkov in elementov. To je pomenilo, da smo vsak izdelek ošifrirali z dodatno proizvodno šifro. Delo je bilo načrtovano tako, da se za vsak element izdelka podoben tehnološki postopek in materialno sestavnico, ki se v pripravi dela vnaša neposredno v računalnik.

Vsi podatki naj bi bili vnešeni v takšni obliki, ki bi omogočala nadaljnjo uporabo računalnika pri načrtovanju in spremljanju

proizvodnje, prav tako pa tudi pri vodenju materialnega poslovanja ter izdelavo kalkulacij.

Ko se ozremo na relativno kratko prehojeno pot pri uvajanju računalnika v proizvodnjo in na čas, ko je bil v tehnološko pripravo dela postavljen prvi terminal, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je do sedaj opravljenega že veliko dela. Veliko izdelkov je v celoti tehnološko in materialno obdelanih v računalniku.

Tudi v DISPO že uporabljamo delovne karte, ki jih je izpisal računalnik ter na njih izračunal in označil obremenitve posameznih delovnih mest z izdelkom. Dobivamo tudi že prve kalkulacije izdelka za celotno temeljno organizacijo ali pa za posamezna stroškovna mesta. Jasno pa je, da tudi pri uvajanju računalnika v proizvodnjo ne gre brez težav. Nekaj smo jih že prešli, veliko pa je takih, ki nas še čakajo.

Naj naštejemo le nekatere:

- razdrobljena proizvodnja;
- veliko novih izdelkov, tudi takih, ki se ne ponavljajo v proizvodnji;
- šifriranje materialov;
- pre malo terminalov;
- odpiranje proizvodnih šifer za nove izdelke;
- prilagajanje ostalih obdelav na računalniku proizvodnji in ne obratno.

Kljub težavam, ki nas še čakajo, pa mislim, da poti nazaj ni, si lahko tako obsežno in razdrobljeno delo v prihodnje obvladamo le s pomočjo računalnika.

M. Petan

Učenka iz usmerjenega izobraževanja pri praktičnem delu

Delovna praksa za učence

Učenci iz usmerjenega izobraževanja redno prihajajo na proizvodno delo oziroma delovno prakso in smo se nanje že navadili. Zvečine traja program proizvodnega dela štirinajst dni, lahko pa tudi tri ali štiri tedne, kar je odvisno od programa.

Za vodenje učencev na proizvodnem delu so zadolženi izvajalci proizvodnega dela (mojstri), ki morajo opraviti poseben seminar. Teh delavcev še vedno nimamo dovolj.

Z učenci ni težav, saj vedo, da mora biti ocena vsaj pozitivna, sicer bodo morali to obveznost ponovno opravljati med počitnicami.

Na Brest prihajajo učenci iz naslednjih usmeritev: lesarske, kovinarske, ekonomske, naravoslovno-matematične, elektro, kemijske, računalniške, družboslovne in osebne storitve (šivilje).

V začetku smo izvajali proizvodno delo le v štirih temeljnih organizacijah, sedaj pa se to izvaja v vseh temeljnih organizacijah in Skupnih dejavnostih.

Kakšne vtise odnesejo učenci s proizvodnega dela, ne vemo. Lahko le sklepamo, da so zelo različni, odvisni od dogodkov in delovnih okolij. Vemo pa, da je mladina na tej stopnji razvoja zelo kritična in ne bi bilo slabo, če bi njihova mnenja tudi izvedeli.

F. Turšič

Delo pri terminalih v TOZD POHIŠTVO

Slavnostno ob prazniku dela

PODELJENI SREBRNI ZNAKI SINDIKATOV IN PRIZNANJA INOVATORJEM

Pohod delavcev in občanov iz naše občine na Slivnico, kjer naj bi počastili praznik dela in štiridesetletnico združenih sindikatov v Jugoslaviji, je moral občinski svet zveze sindikatov zaradi objektivnih vzrokov odpovedati. Zato je bila osrednja proslava 1. maja v cerkniški telovadnici.

Ob tej priložnosti je občinski sindikalni svet po sklepu predsedstva za dolgoletno uspešno in požrtvovalno delo v sindikalni organizaciji in v samoupravnih organih podelil srebrni znak sindikatov naslednjim zaslužnim sindikalnim delavcem:

Stefki Sušteršič — Brest Pohišstvo, Andreju Herblanu — upokojenec, Stanetu Korenjaku — Izolirka Novolit, Jerneju Lukeku — Kartonaža, Branku Mihelčiču — Kovinoplastika Orodjarna, Vinku Mihelčiču — Kovinoplastika Okovje, Janezu Opeki — Brest Skupne dejavnosti, Darku Ožboltu — Brest Zagalica, Ivanu Perušku — Brest Gaber, Jožetu Zevniku — Brest Pohišstvo in Janezu Žnidaršiču — Brest Masiva.

Občinski svet zveze sindikatov je za praznik dela podelil tudi nagrade in priznanja najbolj uspešnim inovatorjem v naši občini.

Komisija za inovativno dejavnost, ki deluje pri občinskem svetu zveze sindikatov, je izmed predlogov, ki so jih delovne organizacije posredovale na osnovi razpisa, dodelila prvo nagrado in priznanje INOVATOR LETA oddelku za avtomatizacijo iz Kovinoplastike. To je skupina avtorjev, ki jo sestavljajo Stanislav Prevec, Antun Arh, Franjo Lipovec in Marjan Ravšelj.

Prav njim gre zasluga, da je Kovinoplastika Lož ena izmed vodilnih delovnih organizacij na področju mikroprocesorske kontrole proizvodnje v kovinsko predelovalni industriji. Še posebej velja poudariti velike zasluge Stanislava Prevca, ki je opravil pionirsko delo na tem področju. Delavci iz oddelka za avtomatizacijo so v posameznih temeljnih organizacijah Kovinoplastike opremili z računalniki že okrog 40 strojev in delovnih priprav. Pri nekaterih strojih se je zato produktivnost dvignila celo za sto odstotkov. Ocenjujejo, da je v Kovinoplastiki letni prihranek na račun avtomatizacije proizvodnje okrog 40 starih milijard dinarjev.

Vrhunec dela oddelka za avtomatizacijo v preteklem letu je bil razvoj mikroročalnika. Računalnik je plod lastnega zna-

nja, zadovoljeval bo večino potreb avtomatizacije v proizvodnji in je štirinajstkrat cenejši od računalnika, ki ga je Kovinoplastika uporabljala do sedaj.

Drugo nagrado in priznanje INOVATOR LETA je prejel Zdravko Drobnič.

Avtor dela na področju konstruiranja strojev in priprav v Novolitu. Je konstruktor »natresne linije za izdelavo plošč iz odpadne gume«. Linija služi za izdelavo plošč iz odpadnega gumičevega granulata. Te plošče se uporabljajo predvsem v kmetijstvu za opremo hlevov in transportnih vozil za živino.

Avtorju gre predvsem zasluga za izvirno rešitev sistema natresanja zmesi gume in veziva. Pred tem so to fazo dela opravljali ročno, kar je povzročalo tudi do 50 odstotkov izmeta letno.

Z novo konstrukcijo natresne linije se je izmet zmanjšal za 10 odstotkov letno, produktivnost pa se je dvignila za petkrat. Za tako povečanje produktivnosti bi potrebovali kar 29 delavcev, če bi delo še naprej opravljali ročno. Z novo avtomatsko natresno linijo prihranijo letno okrog tri in pol stave milijarde dinarjev.

Tretji nagradi in priznanji inovator leta sta prejela Brane Baraga — oddelkovodja v Kovinoplastiki — Orodjarna in Silvester Drobnič — vodja proizvodnje v oddelku lahkih gradbenih plošč v Novolitu.

Brane Baraga je avtor številnih inovacijskih predlogov, kot je avtomatska mazalna naprava na livarskih strojih Freh, odvijanje in razrez gurtne za pogon okenskih rolet, inovacija na pnevmatskem razvodniku. Njegove inovacije so samo v letu 1984 prinesle 194 starih milijonov dinarjev prihranka.

Brane Baraga je bil tudi v preteklosti avtor številnih izboljšav.

Silvester Drobnič pa je inovator novih delovnih metod pri proizvodnji gradbenih plošč v Novolitu. Stari delovni proces v proizvodnji plošč je bil organiziran tako, da so vsi delavci pri tej proizvodnji sodelovali skoraj pri vseh operacijah dela. Posledica takega dela sta bili nizka

produktivnost in slaba kakovost izdelkov.

Silvester Drobnič je to vprašanje rešil z uvedbo organizacijsko tehničnih sprememb, katerih posledica so bile večja specializacija dela, prerazporeditev delavcev in odprava ozkih grl. S to inovacijo je prihranjenih okrog 160 starih milijonov dinarjev, prihranki pa bodo še večji, saj te metode komaj uvajajo. Inovacija rešuje tudi vprašanja socialne narave in humanizacije dela, ki jih ni možno finančno ovrednotiti.

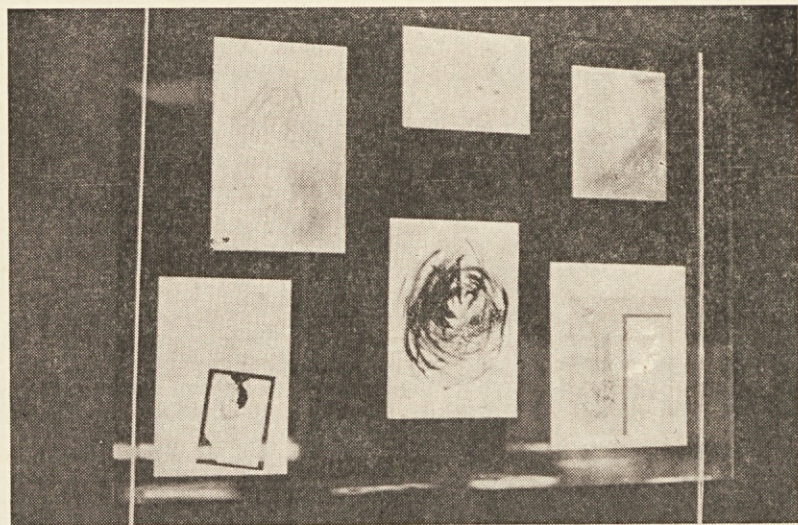
Priznanje inovator leta pa so dobili:

— Franc Tekavec in Janez Dovjak, Brest Pohišstvo

— Anton Urbas in Jože Otoničar, Brest Mineralka

— Vinko Šega, Brest Masiva.

Imenovani avtorji so pobudniki številnih inovacijskih predlogov. Ker so imeli posluš za re-

V mesecu mladosti sta v Brestovem salonu pohišstva razstavljala mladince — domačina Borut Kraševac in Sabrina Hrastnik. Razstavo je organizirala občinska konferenca ZSMS.

ševanje proizvodnih vprašanj, so se skrajšali časi proizvodnje nekaterih izdelkov, izboljšala se je kvaliteta in zmanjšala poraba materiala, izboljšala pa se je tudi varnost pri delu. Z vsemi svojimi predlogi so prihranili

delovni organizaciji okrog 70 starih milijonov dinarjev.

Prejemnikom srebrnega znaka in vsem inovatorjem iskreno čestitamo in jim želimo novih delovnih uspehov.

F. Urbas

Inovator leta

Delavski svet TOZD Pohišstvo je na svoji seji 30. aprila letos prvič podelil naziv »inovator leta«.

Ta naziv si je pridobil France Tekavec, ki v tej temeljni organizaciji opravlja dela in naloge »zarisovanje furnirja«.

Komisija za inovacije ga je predlagala za inovatorja leta, ker je v letu 1984 prispeval tri tehnične izboljšave, in sicer:

za racionalnejše izrabljanje lepljenega furnirja,

za ureditev vodila na škarjah za sekanje furnirja,

za večji izkoristek pri drugačnem krojenju furnirja

in dal koristen predlog za izboljšanje pogojev dela.

S svojimi predlogi je Franc Tekavec ustvaril za 432.865,50 dinarja prihranka.

Predsednik delavskega sveta je ob podelitvi priznanja ugotovil,

O nekaterih vprašanjih nagrajevanja

V zadnjih nekaj mesecih se pojavlja čedalje več zahtev po spreminjanju ocen za vrednotenje zahtevnosti del in nalog. Ocenjuje se, da so nekatere zahteve utemeljene in bi bili popravki upravičeni. Ne moremo pa razumeti, da bi bilo na Brestu kar 70 odstotkov ocen nepravilnih. Posredovani zahtevki pa kot da kažejo ravno to.

Vendar vse prevečkrat pomešamo ocenitve del in nalog z višino osebnih dohodkov in povečanjem cen. Ne zavedamo se, da so osebni dohodki odvisni le od rezultatov gospodarjenja v temeljni in delovni organizaciji. Zahteve po višjih osebnih dohodkih so razumljive, niso pa podprte z boljšimi rezultati. Čim prej se moramo sprijazniti s tem, da bomo morali več in bolje delati, če bomo hoteli, da naši realni osebni dohodki ne bodo zaostajali. Nobena skrivnost ni, da imamo v sleherni temeljni organizaciji in v Skupnih dejavnostih še vrsto neizkoriščenih notranjih rezrv. Te pa moramo iskati predvsem v boljši kvaliteti dela, prihrankih pri materialu in v boljši organizaciji dela.

Že dalj časa ugotavljamo, da nam za normalen potek dela primanjkuje usposobljenih kadrov.

Največje pomanjkanje se kaže predvsem pri poklicu lesar — široki profil. Pri mladini za ta poklic ni pravega zanimanja in so usmeritve mladine v lesarske poklice občutno manjše kot znašajo potrebe Bresta. Kadri, ki smo jih v preteklosti izšolali, pa bežijo iz lesarstva, še posebno iz neposredne proizvodnje. Ugotavljamo, kako je poleg tega, da so ti delavci vezani na stroj in s tem na normo in vsiljen ritem

da tovariš Tekavec tudi stalno opozarja na probleme in pomanjkljivosti, ki jih opazi pri svojem delu v proizvodnji ali drugem poslovanju ter da posreduje svoje ideje oziroma predloge, kako rešiti posamezna vprašanja.

V letu 1984 sta dala pomemben prispevek s svojimi predlogi o tehničnih izboljšavah tudi Janez Dovjak in Marjan Zalar, zato jima je delavski svet podelil diplomi za dosežke na področju inventivne dejavnosti.

J. Klančar

dela, delo teh delavcev v primerjavi z enako stopnjo usposobljenosti v kovinskih ali elektro poklicih občutno slabše vrednoteno.

Akcija za zmanjševanje teh razlik se je bila začela, vendar v večini naših temeljnih organizacij niso za tako usklajevanje. Pozabljamo, da mačehovski odnos do profila osnovne dejavnosti ne kaže boljše prihodnosti pri premagovanju nakopičenih težav.

Vse več se pojavlja tudi zahtev, da bi tudi v službah vzdrževanja in mehaničnih delavnicah imeli različno vrednotena dela (mehanik I, mehanik II, mehanik III.) Zahteve so upravičene, vendar pa zahtevajo drugačno organizacijo dela. Nesprejemljivo je, da bi ob enakih opisih del imeli različne ocenitve.

Iz tega sledi, da mora vsaka temeljna organizacija izdelati za različna dela različne opise in delavce glede na njihovo usposobitev razporediti na ta dela. To pomeni, da ni nobenih ovir za različne ocenitve različnih del tudi v vzdrževalnih in drugih službah.

Želeli pa bi opozoriti na dejstvo, da serijsko spreminjanje ocen ni nikakršna rešitev. S tem ne pridobimo nikakršnih novih sredstev za osebne dohodke in le boljši rezultati gospodarjenja so rešitev.

Pogoste pripombe, da ne moremo vplivati na višje osebne dohodke, ne držijo, saj vsak odstotek zmanjšanja materialnih stroškov pomeni v Brestu približno 7 odstotkov več sredstev za osebne dohodke.

J. Opeka

O našem jezeru je bilo v zadnjem času spet precej pisanja. Njegova prihodnost pa je še naprej pod vprašaji

Delegati govore

Naša sogovornica je bila tokrat Jožica KOVAČIČ iz cerkniške osnovne šole, predsednica zbora izvajalcev pri občinski SIS za izobraževanje.

— Vi ste predsednica zbora izvajalcev pri občinski SIS za izobraževanje. Gotovo pozorno spremljate vsa dogajanja oziroma priprave na referendum. Kako ocenjujete predreferendumsko vzdušje?

— Sodelovala sem v razpravah v socialistični zvezi, v krajevni skupnosti in v svoji delovni skupnosti od tedaj, ko je pripravljali odbor za uvedbo tretjega občinskega samoprispevka pripravil variantne predloge. Že od začetka ljudje niso razpravljali: referendum da ali ne, ampak zahtevali, da mora biti predlog za samoprispevek oblikovan tako, da ga bo mogoče uresničiti in zbrana sredstva čim učinkoviteje uporabiti. Opozarjali so na napake, ki jih ne smemo več ponavljati, a povsod je preveč spoznanje, da moramo končno posodobiti vse šole v naši občini.

— Kar v uvodu sva že prešli na najbolj kočljivo oziroma najbolj aktualno temo, zato reciva o tem še kaj več. Potrebe in želje po primernih šolskih prostorih poznamo že leta. Kje je trenutno najbolj »nujen« poseg?

— S prejšnjima samoprispevkoma smo ogromno pridobili, saj smo našim otrokom v Cerknici, Novi vasi in Babnem polju zagotovili le nove, svetle učilnice, ampak smo odpravili prostorsko stisko, uvedli eno izmeno in omogočili sodobnejši pouk. Že jeseni bodo tudi rakovski in begunjski otroci občutili razlike med starim in novim.

Načrti za prejšnja in tretji samoprispevek jasno povedo, kje so posegi najnujnejši. S tretjim samoprispevkom bomo končno zgradili vrtec v Starem trgu, posodobili šolo v Grahovem in dobili telovadnico na Rakeku. Odločili smo se za predlog popravilnega, ožjega programa, ker so nas v to prisilile sedanje gospodarske težave in spoznanje, da se število otrok ne povečuje.

Vprašujem pa se, ali nismo pri tem premalo pogumni, saj vendar ne gradimo za sedanost, ampak za prihodnost.

— Sorazmerno majhna občina smo. Težave med seboj dokaj dobro poznamo. V čem je razlog, da na rešitve gledamo tako različno?

— V razpravah, ki so v zadnjem času bile po krajevnih skupnostih in delovnih kolektivih, je bilo čutiti zelo različne odzive. Splošnega »za« verjetno ne moremo pričakovati. Kaj mislite?

— Različni pogledi so stvarnost. Razlike sedaj le bolj občutimo, ko moramo želje in zahteve usklajevati in dati nečemu prednost. To pa je zelo težko. Ko usklajujemo predloge, preveč vidimo le ozke, osebne ali lokalne interese, premalo pa se zavedamo, da načrtujemo za skupnost, našim prihodnjim rodovom. Torej bi morali bolj gledati v prihodnost in se ne toliko ozirati nazaj ali na sedanje težave.

— Kot dolgoletna prosvetna delavka gledate na to vprašanje gotovo še drugače. Kako?

— Zavedam se predvsem razlik med poukom pred več kot dvajsetimi leti in sedaj. Kmalu bomo v občini odpravili prostorsko stisko in dvoizmenski pouk. Tak pouk je sicer dražji, vendar zaostajanje v znanju in razvoju je najdražje. V prihodnosti si moramo prizadevati, da bomo nove šolske prostore tudi moderno opremili, posodobili pouk in s tem našim otrokom omogočili, da se bodo enakovredno vključevali v šole usmerjenega izobraževanja, višje in visoke šole in si tako pridobili znanje, s katerim bodo reševali gospodarske in druge težave. Veliko napako delamo, ko v sedanjih zaostrenih razmerah krčimo sredstva za izobraževanje in zaposluje predvsem nizko kvalificirane delavce.

Naše težave bo poleg rok reševalo zlasti znanje.

KDAJ IN KAKO GLASUJEMO

Na osnovi odloka občinske skupščine ter občinske izobraževalne skupnosti Cerknica bomo glasovali o uvedbi samoprispevka za izpolnitev programa izgradnje šolskih prostorov, telovadnic in vrtcev na območju občine Cerknica za obdobje petih let. REFERENDUM bo v nedeljo, 9. junija 1985 od 7. do 19. ure, za vse, ki imajo pravico glasovanja na referendumu.

Pravico do glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik za območje občine Cerknica in zaposleni občani, ki še niso vpisani v splošni volilni imenik, pa so zaposleni v temeljnih organizacijah združenega dela ali v delovnih skupnostih in imajo stalno prebivališče na območju občine Cerknica.

Volilci bodo prejeli posebno vabilo, na katerem bo navedeno tudi glasovalno mesto. Sicer pa bodo vsi glavni podatki objavljeni tudi na krajevno običajen način.

— Vsakršne napovedi so zelo nevhvaležno delo. Pa vendar, kaj bi ljudem položili na srce, preden bodo obkrožili »usodni« DA ali NE?

— Naši ljudje dobro vedo, da bomo imeli samo toliko, kolikor si bomo sami ustvarili. Da so pripravljeni za skupnost, zlasti za otroke, veliko žrtvovati, pa so že večkrat dokazali in še bodo.

Pripravila V. Šega

Naši najmlajši gredo na vsakdanji sprehod

Stvar človeške zavesti

PREDSEDNIK SKUPŠČINE OBČINE CERKNICA EDO LENARČIČ OB IZTEKU DRUGEGA SAMOPRISPEVKA ZA IZGRADNJO OBJEKTOV OSNOVNEGA ŠOLSTVA IN OTROŠKEGA VARSTVA V OBČINI

Podaljšanje samoprispevka za dokončno izgradnjo vzgojnovarstvenih objektov je naša skupna moralna in človeška obveza.

Izteka se obdobje, v katerem smo občani cerkniške občine maja 1980. leta že drugič na

nalnost projektov — skladno z normativi, na nepotrebno velik vpliv gradbenih in projektantskih organizacij, velikost investicij, na vpliv inflacije pri finančnih ocenah in konstrukcijah in podobno.

Ne nazadnje se moramo ob odločanju o podaljšanju samoprispevka zavedati teže drugih skupnih problemov v občini, ki jih bomo morali slej ko prej pričeti reševati. Reševati jih bomo morali ne le zato, ker so ti problemi naši, temveč predvsem zato, ker so najtežji, ker so skupni, ker jih lahko le skupaj rešujemo.

O tem tečejo razprave v najširši delegatski bazi. Na njih so posredovani vsi potrebni podatki, torej celoten, finančno ovrednoten program za dokončanje zastavljenega programa izgradnje.

Prepričan sem, da bo naša skupna in večinska odločitev na glasovanju — ZA!

Osrednja slovesnost ob dnevu mladosti

SLOVESNO ODPRTA NOVA ŠOLA NA RAKEKU

Dan mladosti. Razkošno sonce boža pomladno cvetje. Zastave v vetru. Razigrana mladost.

Zares lepa slovesnost ob praznovanju dneva mladosti in ob otvoritvi nove šole na Rakeku. Mladi so za svoj praznik dobili dragoceno darilo — sodobne šolske prostore, ki so jih solidar- nostno s samoprispevkom omogočili občani naše občine.

Slavnostni govornik je bil Beno Kočevar, sekretar občinske konference ZSMS, ki je orisal položaj mladih v sedanjih zapletenih gospodarskih razmerah in izrazil prepričanje, da si bodo mladi z vsemi silami prizadevali, kako bi se iz sedanjih težav izkopal v lepšo prihodnost. Eden izmed pogojev za to je tudi znanje... Zato je izrazil zahvalo vsem občanom, ki s samoprispevkom omogočajo, da bodo vsi mladi v naši občini v sodobnih prostorih deležni sodobne vzgoje in izobraževanja.

Ob tej priložnosti so bili podeljeni tudi srebrni znaki ZSMS za uspešno delo v mladinski organizaciji.

Dobili so jih Andreja Buh, Vito Kralj, Berta Pakiž in Anica Zalar ter taborniški odred Jezerska črčka iz Cerknice.

Osmošolci iz rakovške in iz pobratene osnovne šole Kanal pa so bili slovesno sprejeti v mladinsko organizacijo.

Kulturni program je bil poln posebnega zanosa, s katerim so mladi podzavestno izrazili zahvalo vsem občanom, ki so jim za njihov praznik dali tako lepo darilo.

B. Levec

Sodobno izobraževanje v sodobnih učnih prostorih

najbolj demokratičen način, z referendumom, izrazili svojo pripravljenost, da po enotni stopnji 2 odstotkov od bruto osebnih dohodkov zbiramo sredstva za izgradnjo vzgojno izobraževalnih objektov, kar smo si pogumno zastavili že ob prvem glasovanju leta 1975. Vseh gradenj, ki smo jih načrtovali, žal nismo izpeljali.

Sedaj, ko smo pred odločitvijo o novem samoprispevku, po katerem naj bi izdajali sredstva za dobo naslednjih pet let, se pravi, do leta 1990, nas ne smejo zavesti nekatere posamične slabosti, ki so se pokazale med dosedanja izgradnja, da bi ob njih pozabili na dejstvo, kako smo prav z našimi sredstvi omogočili večini naših šolajočih se otrok moderne šolske prostore, s čimer so ustvarjeni pogoji za sodobnejši pouk. Ko se torej odločamo za podaljšanje samoprispevka, se odločamo zato, da bomo izenačili učne pogoje prav vsem učencem v naši občini.

Odločitev v sedanjih gospodarskih razmerah gotovo ne bo lahka. Vendar se moramo ob naši odločitvi zavedati tudi nekaterih odgovornosti, ki naj bodo stalne spremljevalke razprav o prihodnjem zbiranju sredstev iz samoprispevka. Te odgovornosti so:

— odgovorost za vsebino predloga o dokončanju zastavljenega programa;

— upoštevanje dejanskih potreb glede na sedanje število in predvidena gibanja števila otrok;

Nekaj misli pred referendumom

Neposredno pred referendumom o podaljšanju samoprispevka za izgradnjo učno vzgojnih objektov v naši občini smo za nekaj misli zaprosili tudi predsednike krajevnih konferenc SZDL v vseh sedmih krajevnih skupnostih. Žal je bil odziv nepričakovano pičel.

Lojze MAZIJ — krajevna skupnost Nova vas — Bloke

Trije šolarji, ki po široki cesti stopajo proti nam z množico plakatov in vabijo na referendum, so eno izmed zadnjih dejanj v široki akciji, ki teče v naši občini pred tretjim »šolskim referendumom«.

Prav je, da se ob vsakdanjem delu, uspehih in težavah, ki nas spremljajo, vprašamo, ali se in ali se bodo naložbe v vzgojo in izobraževanje obrestovale.

V bloški krajevni skupnosti, kjer je bila pred leti iz samoprispevka zgrajena šola in obnovljena telovadnica, si kar ne predstavljamo več, kako bi bilo mogoče sodoben pouk organizirati v stari šoli. Danes je šola na Blokah poleg osnovnega smotra tudi pomemben dejavnik v življenju krajevne skupnosti, saj služi tudi najrazličnejšim drugim potrebam kraja.

Potrebe po novih objektih so seveda velike tudi na drugih področjih, predvsem na komunalnem. Vendar pa je prav, da bi z uspešnim tretjim referendumom ustvarili v mejah naših sedanjih zmožnosti sodobne pogoje za šolanje v vseh šolskih okoliših in se nato zopet solidarno usmerili na druga področja. Ze zgrajeni objekti in ob tem pridobljene izkušnje kljub nekaterim napakam kažejo, da se taka solidarnost obrestuje.

Jože STRLE — krajevna skupnost Cajnarje-Zilce

Vsi vemo, da so objekti, katere bi radi zgradili s samoprispevkom, še kako potrebni. Zato bi se morali vsi zavedati, da je samoprispevek potreben za naš razvoj in za naše otroke.

Ne sme pa se dogajati to, da zaposleni občani za svojo krajevno skupnost nočejo ničesar prispevati; prav isti ljudje pa so še kako glasni, da od družbene skupnosti premalo dobijo. Zato se moramo vsi skupaj zavedati, da lahko v sedanjih stabilizacijah da lahko v sedanjih stabilizacijah časih samo s skupnimi močmi kaj naredimo in dosežemo. Šole in vrtce, ki so že zgrajeni in ki naj bi jih še zgradili, so potrebni za naše hribovske otroke, ki se z avtobusi vozijo v šolo, da bi se tam dobro počutili.

Res pa je tudi, da vsi delovni ljudje in občani pričakujemo, da se z našimi skupnimi sredstvi pametno gospodarimo. Želimo si, da bi te objekte čimprej zgradili, da nam bodo v skupno zadovoljstvo in ponos, ko se bomo čez nekaj let ozrli na naše skupno delo, narajeno s samoprispevkom.

Branko TROHA — krajevna skupnost Loška dolina

Ali samo mislimo in govorimo ali tudi resnično želimo, da bi naši otroci imeli dobre — enake pogoje za svoj razvoj in za svoje izobraževanje kot otroci drugod? Morali bi pač iti za tem ciljem, in pot, ki vodi k temu cilju, je verjetno le ena — samoprispevek.

In če resnično želimo uresničiti to, kar govorimo, potem se moramo še enkrat izreči »ZA«, pa čeprav bi tisti dinar, ki bo šel za šolske objekte in vrtce, v današnjem času potrebovali tudi kje drugje. Mislim, da je v nas še vedno dovolj razumevanja za skupno reševanje perečih vprašanj in smisla za solidarnost, kar vodi, ali bi vsaj moralo voditi, k boljšemu jutri.

9. junij naj bo dan, ko bomo na voliških lahko pokazali svoj odnos do naših otrok, do naše prihodnosti, kot pravimo naši mladini.

Nataša ŠVIGELJ-JERMAN — krajevna skupnost Cerknica

Krajanom v krajevni skupnosti Jožeta Petrovčiča Cerknica se je dolgoletna želja, da bi naši otroci telovadili v primerni, svetli telovadnici, uresničila, saj smo med prvimi krajevnimi skupnostmi pridobili nov objekt, zgrajen s sredstvi samoprispevka.

Ob uvedbi tretjega samoprispevka smo popolnoma enotni v spoznanju, da brez novega zbiranja sredstev ne bo mogoče zgraditi prepotrebniš šolskih objektov, telovadnic in vrtcev.

Zato moramo tudi 9. junija, tako kot že dvakrat do sedaj, pokazati vso svojo solidarnost, vso zavest in odgovornost s svojim glasom ZA, pripomoči k uspešnosti akcije. Konec koncev bodo objekti, zgrajeni iz samoprispevka, naši objekti, za naše otroke, ki bodo pridobivali nova, sodobna znanja. In znanje je največji kapital ne samo človeka, pač pa celotne družbe.

Lep dan mladosti

XI. SREČANJE MLADINE SOZD SLOVENIJALES

Teško se je pripraviti k pisanju o dolgočasnem obisku, še teže pa je to zapisati o takšnem obisku, s kakršnega smo se Brestovi mladinci vrnili v soboto zvečer, na dan mladosti — 25. maja.

Pred sedmo uro zjutraj smo se, še vsi zaspani in s precejšnjo zamudo, odpeljali na XI. srečanje mladih SOZD Slovenijales. Letošnji gostitelj je bila delovna organizacija LIK iz Kočevja, kraj srečanja pa Glazuta.

Za to ime smo že slišali, pot do nje pa je bila vsem neznana. Vozniku avtobusa se moramo zahvaliti, da smo po bližnjici pravočasno prispeli. Ker ozke, gozdne poti skozi kočevske gozdove, koder smo potovali, niso obetale nič dobrega, je bilo presenečenje, ko smo prispeli na Glazuto, toliko večje.

Z eno besedo bi se reklo — idila. Majhna dolina, krog in krog obdana s pašniki, nad katerimi se dvigajo mogočni gozdovi. Spokojna tišina, oster gozdni zrak in pravkar prebujajoče se jutro so to idilo le še dopolnjevali. V ličnem planinskem domu, ki je edini »tujek« v tem pristnem okolju, je že dišalo po toplim zajtrku, ki je za večino pomenil drugo prijetnost, da ne rečem presenečenje.

Do desetih, ko so bile s kratko slovesnostjo uradno odprte igre, je na Glazuto prispelo trinajst ekip iz dvanajstih delovnih organizacij. S tem številom ekip se je pričel in tudi zaključil tekmovalni del iger, ki je sledil otvoritvi.

Vse štiri tekmovalne igre so bile na istem kraju — v kotanji, ki je kot naravni amfiteater omogočila, da je bilo vse dobro vidno, saj so mladi posedli po klopeh ob njenem robu in tako čez ves dan sledili dogajanju v njej.

Igre so izvajale nemalo smeha in športnega bodrenja, tako da je bilo vzdušje veselo, pa tudi tekmovalno. V igrah — žaganju hloda, zabijanju žeblja v prizmo, vrtnanju lukenj in štafeti s steklenico je naša ekipa osvojila skupno peto mesto, za zmagovalno prvo ekipo iz KLI Logatec, drugo in tretje mesto sta si delili ekipi LIK Kočevje in druga ekipa iz KLI, četrta pa je bila ekipa Savinje iz Celja.

V opoldanskem odmoru smo v glavnem Brestovi mladinci in nekateri posamezniki iz ostalih ekip združili prijetno s koristnim.

Obiskali smo le pet kilometrov oddaljeno Ogenjco, znamenito votlino in svojevrsten spomenik iz narodnoosvobodilnega boja. Njeno zgodbo smo poznali iz zgodovine in nedavno predvajane televizijske nadaljevanke, vendar je soočenje z njo bistveno spremenilo naše predstave.

Njena majhnost, tema in hlad so slehernemu od nas porodili predstavo o agoniji, ki se je odigravala v njej in veder klepet je za nekaj časa zamrl.

Ob povratku ni nihče več omenjal naporene pešpoti, ki je potrebna za vzpon do votline. V sebi smo odnesli močan vtis, ki bo sčasoma sicer zbledel, vendar ostal jasen in svareč.

Razglasitvi rezultatov in podelitvi priznanj je sledil veselil družabni del, za večino glavna točka dneva — ples.

Ob glasbi Kočevskih medvedov, kot se je imenoval ansambel, je bila integracija med članicami najbolj pristna. Mnogi so se tu srečali že drugič ali tretjič in obujali spomine, drugi so se videli prvič, zato je bil mik spoznavanja še toliko večji.

Organizacijo in gostoljubnost lahko vsi iskreno pohvalimo. V vsem dnevu se je za vsakega našlo kaj primerne in prijetnega.

V. Šega

Ob sedanjih cenah je vse manj ljudi v trgovinah, zato prihaja trgovina med ljudi

Mladost - svoboda - mir

Mladost — svoboda — mir je bilo geslo 20. zbora pionirjev Jugoslavije, ki je bil 10. in 11. maja 1985 v Ljubljani.

Ljubljana — mesto heroj je bila v teh dneh gostiteljica pionirjev iz vseh slovenskih občin in pionirjev iz vseh glavnih mest republik in pokrajin.

Na pobudo zveze prijateljev mladine občine Cerknica so našo občino zastopali na zboru pionirji podružnične šole Unec. Vsem pionirjem in mentorjem pošljajo lepe pozdrave in takole opisujejo svoje vtise:

»Bili smo gostje na osnovni šoli Veljko Vlahović v Kosezah, kjer so nas prisrčno sprejeli. Seznanili smo se z vodstvom njihove pionirske organizacije, ki je organiziralo razgovore z vsemi gosti. Spoznali smo pionirje in mentorje osnovnih šol iz občin Zeleznički in Ziri. Skupaj smo hodili po mestu in si ogledali muzej NOB. Zelo zanimivo je bilo v Tivoliju, kjer so pripadniki enot JLA prikazovali tanke in drugo orožje.

Iz drugih lesarskih kolektivov

NOVOLES je edini jugoslovanski proizvajalec kopalniške opreme iz akrila. Njegova temeljna organizacija v Metliki je lani poslala na trg 22.000 kopalnih kadi, letos pa jih namerava 35.000. Izdelujejo jih v dvanajstih modelih in v osmih barvnih odtenkih. V novem obratu v Radatovičih (v obmejni hrvaški občini) pa je uspešno stekla tudi proizvodnja kuhinjskih pomivalnih korit iz keraklita.

LESNINA je prenovila in razširila enega izmed svojih največjih salonov pohištva v Levcu pri Celju. Dogradili so novih 400 kvadratnih metrov prodajne površine, ki zdaj znaša 2800 kvadratnih metrov. V teh prodajnih prostorih zdaj lahko ponudijo celovito proizvodnjo izdelkov iz svojih proizvodnih temeljnih organizacij, pa tudi številnih drugih poslovnih partnerjev. Vpeljali so tudi vrsto novih prodajnih prij-

Popoldne smo si na različnih mestih Ljubljane ogledali, kaj delajo in česa so se naučili pionirji iz drugih šol. Bogate dejavnosti od folklorne, tabornikov, gasilcev, godbe, risanja po asfaltu, kiparjenja, glasbe in ne nazadnje šolske zadrage, kjer smo si lahko kupili kakšen spominček. V osnovni šoli Prežihovega Voranca smo si ogledali razstavo modelarjev in zelo zanimiv film, ki je prikazoval letošnji odhod kurirčkove torbice na progi Š (Štajerska) v Topolšici. Proti večeru smo si na Trgu revolucije ogledali osrednjo slovesnost zbora pionirjev Jugoslavije in sprejem kurirčkove torbice. Nato smo se poslovlili od vrstnikov, polni doživetij.

Naslednjega dne, 11. maja, so se pionirji priključili veliki množici ljudi, ki so z manifestativnim pohodom po Poti spominov in tovarštva proslavili štirideset let življenja v svobodi.

Ob vsem tem so pionirji spoznavali glavno mesto naše republike, njegovo bogato zgodovino in njegov današnji utrip.

M. Palčič-Marc

mov, s katerimi bi izdelke čimbolj približali kupcem.

V LIP Konjice imajo vse večje težave z nabavo surovin in reprodukcijskih materialov. Gre za neredno dobavo lesnita, vezanih plošč za stavbno pohištvo, furniranih vezanih plošč, okovja, predvsem pa PVC granulata za izdelavo rolet.

OLES, postojnska temeljna organizacija JAVORJA, bo skupaj z delovno organizacijo LIV zgradila kotlarno za skupne potrebe. Vrednost naložbe je ocenjena na 180 milijonov dinarjev, od katerih bosta obe strani vložili vsaka tolikšen delež sredstev, kot je pripadajoči del zmogljivosti kotlarnice. Kotlarno bodo kurili z lesnimi odpadki, ki jih je dovolj na voljo, s tem pa bodo prihranili znatne količine kurilnega olja in električne energije. Stroške obratovanja bosta obe strani pokrivali v razmerju porabljene toplotne energije.

JELOVICA sodeluje pri izgradnji velikega stanovanjskega naselja v Bregani. Skupni posel si deli z Gradisom v razmerju pol : pol. Dela naj bi končali do konca letošnjega julija. Delež Jelovice pri tej izgradnji znaša 39 objektov v treh izvedbah hiš. To je nov korak pri uveljavljanju Jelovičine montažne gradnje v drugih republikah.

Lani v Novigradu. O težavah pri organiziranju letošnjih letovanj v prihodnji številki

Franc Strle — Nino

Prav med prazničnimi dnevi, ko smo obujali spomine na našo revolucijo, je preminul eden izmed zadnjih predvojnih notranjskih komunistov in revolucionarjev — Franc Strle — Nino.

Bil je kmečki sin iz Viševka v Loški dolini, ki se je izučil za čevljarja, vendar je s svojim delom presejal temačnost zaprte delavnice. Še ne dvajsetleten je premagal majhnost razmišljanja klerikalnih krogov in postal goreč, neustrašen zagovornik komunističnih idej.

Že 1932. leta je postal komunist in v tem letu po navodilih takratnega partijskega vodstva osnoval v Loški dolini partijsko celico. V znanem notranjskem procesu je bil zaradi svoje dejavnosti obsojen in zaprt. Vendar mu je to pomenilo le osebno politično šolo in idejno bogatenje. Zatem je skupaj s tovariši oblikoval idejno jedro, ki je vodilo napredno predvojno delavsko in kmečko gibanje v Loški dolini.

Vojni vrtnec ga je zajel v Ljubljani, ko je imel za sabo že bogato revolucionarno dejavnost, in ga popeljal v Notranjski odred, Šerčerjevo brigado, partijsko bolnico na Rogu, Ljubljansko brigado, 18. divizijo in nekatere druge partizanske enote in ustanove.

Med vojno in po njej je opravljal pomembne partijske in oblastne dolžnosti. Pomemben je tudi njegov prispevek k memoarski partizanski literaturi in publicistiki.

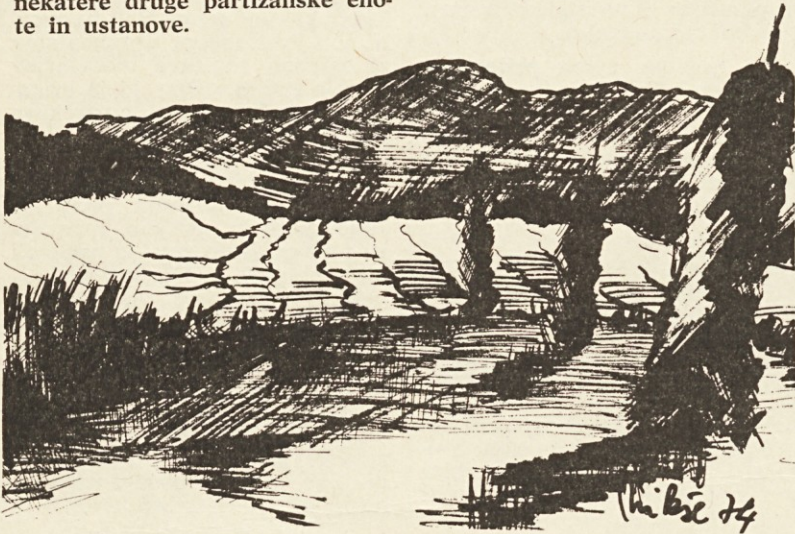
Delo političnega organizatorja, revolucionarja in aktivista so mu narekemale napredne komunistične ideje, ki jim je bil predan do konca svojega življenja.

Ljubil je Notranjsko, še posebej Loško dolino, zato se je vedno vračal k njej in njenim ljudem, ki so ga spoštovali in imeli radi.

Zapustil nas je še eden dosleden bорец — revolucionar — komunist, soustvarjalec naše revolucionarne polpreteklosti, katere del sta tudi naša sedanost in prihodnost.

Slavko Berglez

Kruto nas je presenetila novica, da nas je na vrhu življenjske ustvarjalnosti in zrelosti nenadoma za vedno zapustil Slavko Berglez. Z njegovo smrtjo je nastala velika vrzel v družbeno političnem življenju Loške doline in celotne občine.

Brez njega si skoraj ni moč zamisliti povojnega življenjskega utripa Loške doline in občine. Vedno nasmejan in poln življenjske energije... Odličan telovadec... Neutruden organizator športnih in kulturnih prireditev ter družbeno političnih maifestacij... Pošten komunist in samobeno politični delavec... Organizator obveščanja in dvajset let urednik glasila Kovinoplastike... In človek, ki so ga vsi spoštovali in cenili...

Preveč se je razdaljal na vseh teh področjih in sredi ustvarjalnega dela je za vedno obstal.

V spomin

13. aprila smo se za vedno poslovili od dolgoletnega sodelavca Milana DROBNIČA iz Viševka. Huda bolezen ga je srta, starega komaj 58 let. Sodelavec nam je bil polnih 29 let. Večino delovnih let je prebil ob večlistni krožni žagi, od koder je tudi mesec dni pred smrtjo odšel v invalidsko upokožitev.

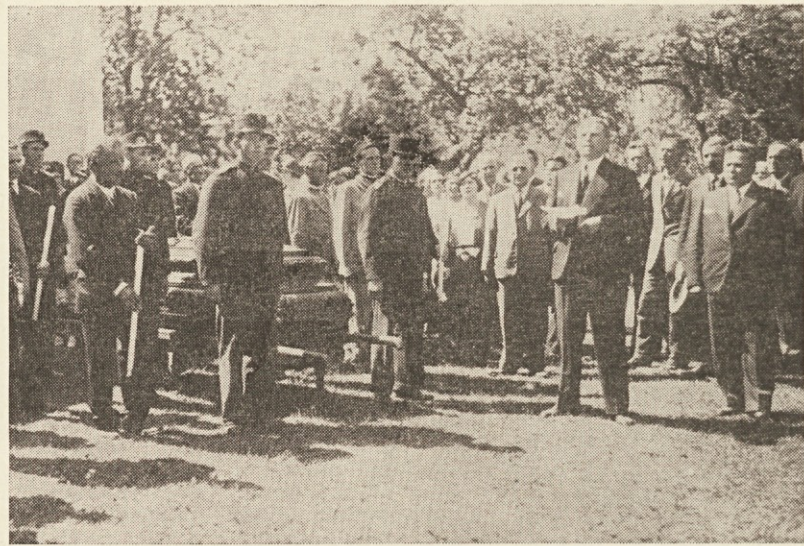
Spominjali se ga bomo kot izredno veselega, vedno nasmejanega delavca in prijatelja, stalno pripravljenega pomagati vsakomur, ki je njegovo pomoč potreboval.

4. aprila smo se na ljubljanskih Žalah poslovili od naše upokoženke — dolgoletne sodelavke Tončke GREGORIČEVE iz Starega trga.

V temeljni organizaciji je delala v zabojarji, potem pa večino let kot kuharica v delavski restavraciji, od koder je tudi odšla v zaslužni pokoj.

Spominjali se je bomo kot tihe, skromne in prizadevne sodelavke.

Delovni kolektiv
TOZD Žagalnica Stari trg

UNŠKO ZADNJE SLOVO OD GENERALA RUDOLFA MAISTRA

V zadnjem nadaljevanju svojega podlistka »Rudolf Maister, general in pesnik« (Brestov obzornik št. 211, str. 8) navaja med drugim Roman Gorjan, da je Maister umrl na Uncu na svete Ane dan, torej 26. julija 1934 (prim. tudi Kroniko slovenskih mest I/1934, str. 262), zatem pa nadrobneje popisuje poslednje slovo Notranjcev 27. julija, ko je bilo generalovo truplo prepeljano v Maribor.

O zadnjem slovesu od generala na Uncu priča tudi fotografija, ki jo hrani v izvirniku Jurij Jeršan z Unca 56 in mi jo je 1980 s posredovanjem unškega rojaka Andreja Ivančiča ljubeznivo posodil v preslikavo, za kar se mu zahvaljujem tudi na tem mestu. Starejši Notranjci, zlasti oni z Rakeka in Unca, bodo poleg govornika dr. S. Pušenjaka in na njegovi desnici stoječega rakovškega župana Tavčarja najbrž prepoznali še marsikoga.

J. Šumrada

Novosti v knjižnici

KURET N.: Maske slovenskih pokrajin

Zanimiv narodopisni prispevek o pojavih ljudskega življenja naše dežele. Knjiga je dragocena za spoznavanje pustnih mask ter šeg in običajev; še posebej, ker je tovrstne literature zelo malo.

KERMAUNER T.: Sreča in gnus

Knjigo lahko imamo za esej, portret ali študijo. Vzporedno s spoznavanjem pisateljeve življenjske poti in oblikovanjem njegove osebnosti se seznanjamo tudi z življenjskimi nazori in z znanimi osebnostmi slovenskega kulturnega in političnega življenja.

LUGER-PEROČI A.: Brez škarij in šivanke

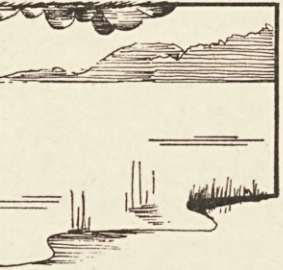
Priročna knjiga za starše, vzgojitelje in otroke govori o letnih časih. Otrok poskuša usmeriti k opazovanju in ustvarjanju iz naravnih materialov.

STEWART F. M.: Neuklonljivi

Zgodovinski roman, ki temelji na resničnih dogodkih. Okvir knjige je ljubezenska zgodba, odvija pa se v času francoskega drugega cesarstva, francosko-pruske vojne, mehiškega cesarstva.

Helena Mele

JOŽEF ŽIROVNIK CERKNIŠKO JEZERO

Za naš novi podlistek smo si tokrat izbrali delo Cerknishko jezero, ki ga je pisec Jožef Žirovnik objavil leta 1898 v Zabavni knjižici Slovenske matice.

O avtorju nam je uspelo izvedeti sila malo; ne vemo, ali je prebival tudi na našem območju, ali je bil samo njegov ljubitelj. Dolgo let je bil šolski upravitelj v Gorjah pri Bledu. Po upokožitvi je živel na Bledu, kjer je leta 1941 tudi umrl. Bil je znan sadjar in dolgoletni poverjenik Slovenske matice. Poleg knjige o Cerknishkem jezeru je napisal tudi kratko zgodovino blejskega gradu in otoške cerkve.

V podlistku se sicer ponavljajo nekatere stvari, zapisane v že prej objavljenih podlistkih, vendar se zdi to med najbolj popolnimi poljudno znanstvenimi zapisi o Cerknishkem jezeru. Zato smo se tudi odločili zanj.

Slovenska zemlja se v svojem jugozahodnem delu proti Jadranskemu morju zelo razlikuje mimo drugih dežel našega cesarstva. To zemljo imenujemo Kras. Razširja se od Vrhnik na Hrvaško, Trstu, Reki in dalje na Hrvaško in v Dalmacijo.

Kraški svet se v mnogem oziru loči od planinskega. To zelo nerazvito gorovje je podobno sem ter tja razburkanemu, hkrati okamenelemu morju, iz katerega se vzdigujejo nizki, ostrorobati vrhunci. Pozornost vzbujajo lijaste kotline in vdrtine, ki se prikazujejo med njivami in travniki.

Od Postojne naprej izginejo tudi gozdi izpred oči, griči in planote so več ali manj posute s sivim apnenikom, ki je v velikih kupih ali sem ter tja raztresen. Le kako drevo ali grmovje daje nekoliko sence. V severnem delu Krasa, okoli Planine in

Cerknice, je več življenja radi večje rodovitnosti in boljše obdelovanja zemlje. Tukaj, kakor tudi tu pa tam po Istri in Hrvaškem, še rasto močno hrastovi, bukovi in smrekovi gozdi, kakršni so se nekaj razširjali po vsem Krasu.

Prvi naselniki so jih deloma posekali, da so dobili sveta za njive in vinograde. Tudi Rimljani so dobivali v teh krajih les za ladje in stavbe. Pozneje so Benečani hodili semkaj po hrastova in bukova debla, katera so vozili v velikih množinah domov, porabljaljo jih za poslopja in palače, kakor tudi smrekovino za ladje. Beneška, kakor avstrijska vlada sta izkušali v 15. in 16. stoletju ustaviti gozdno pokončevanje, a brezuspešno je bila njuna prepoved.

V pravem času se tudi ni na novo zasajalo; vrhu tega so mnogobrojne črede koz pokončale še to, kar je

ostalo življenja po goličavah. Močna burja, katera zdaj podira drevje, odkriva strehe in preobrača vozove, je začela gospodariti po kraških tleh. Odnosila je polagoma rodovitno prst s hribov v dolino, ob bregovih so jo pa nalivi splavili v morje. Tako se je prikazalo na planoti in na vrhovih golo kamenje.

Kar so zakrivali naši predniki z brezvestnim in brezskrbnim gospodarstvom, to moramo bridko občutiti potomci. Zadnja leta so začeli pogozdovati gole griče in planote, ki se začinjajo pri Postojni in se raztezajo na dolgo in široko kakor kamenita pustinja čez Št. Peter in Sežano do morja. Burja sicer ovira rast mladega gozdnega drevja, vendar se bodo s pridnostjo in z vztrajnim zasajanjem v desetletjih gotovo bistveno zboljšale gozdne, kakor tudi podnebne razmere na Krasu.

Na kraškem svetu je neštivilno zaprtih in globokih kotlin razne velikosti. Male kotlin, v katere je dež spravil nekoliko zemlje, so obdane s kamenitim plotom; to so ograde. V njih ima pridni Kraševac skrbno obdelano njivico. Ozke, navpičnim rovom podobne vdrtine so brezna ali prepadi. V nekaterih prebivajo golobje; to so golobine. Večje podzemeljske jame imajo razen glavnega vhoda dosti stranskih in so polne kapnikov. Najbolj sloveča je Postojnska jama. Samo na Notranjskem je znanih nad 150 jam, nad 50 kotlin in neštivilno manjših vdrtin in naravnih predorov.

Glavno razliko med kraškim in planinskim svetom pa najdemo v tem, da so nekatere jame in kotline v medsebojni podzemeljski zvezi. Po južnem Dolenjskem in skoraj po vsem Notranjskem tečejo potoki ali reke, ki izginejo kmalu pod zemljo in pridejo dostikrat po kratkem toku v nižji kotlini zopet na dan. Na Notranjskem so našli nad 30 takih vodotokov. Nekatere vode dobe po-

tem drugo ime. Kako ponikujejo vode, se kaže najbolj pri Ljubljani. Dolga je 85 kilometrov, a teče 20 kilometrov pod zemljo. Kot Pivka teče v Postojnsko jamo in se prikaže v Planinski kotlini kot Unec. Kmalu ponikne zopet in privre pri Vrhnikih pod imenom Ljubljanska na dan.

Notranjska Bistrica ali Reka naredi tudi podzemeljsko pot in se po 37 kilometrov dolgem podzemeljskem toku izliva blizu Devina pod imenom Timav naravnost v morje. Tudi na Dolenjskem je več nepravilno tekočih potokov. Potok Temenica izgine dvakrat pod zemljo in se izliva kot Prečna pri Novem mestu v Krko. Voda v Račni dolini se izgubi v manjše jame in se prikaže pod imenom Krka pri Vidmu. V Dobropoljski dolini se v deževju nabere mnogo vode, katera odteče skozi mnogotere neznane jame.

V mnogih kraških kotlinah se izpremenijo leto za letom njih vodne razmere. Potoki, tekoči skozi kotline, postanejo pomladi in jeseni vsled deževja dostikrat tako deroči, kakršni so pri podobnih razmerah gorski hudourniki. Primeroma le majhen del vode more odteči skozi odprtine in luknje pod zemljo. Vsled tega zastane voda in pokrije za dalj časa kotlin, polagoma pa, posebno ob suši, vendar izgine, in kotlina se posuši. Na ta način nastanejočasna ali presihajoča (periodna) jezera.

Taki ob gotovem času se obnavljajoči jezera sta Pališko in Petelinsko pri Št. Petru. Radi podobnih, neugodnih krajevskih razmer je presihajoče tudi Cerknishko jezero, ki je svetovno znano in občudovano še dandanes kakor naravni čudež.

I.

Cerknishko jezero se nahaja blizu trga Cerknice na Notranjskem, leži 550 metrov nad morjem in je presi-

hajoče (periodno). Kotlina, katero pokriva, leži v sredini med Loško in Planinsko. Vse tri kotline se vlečejo od jugovzhoda proti severozahodu. Krog in krog so zaprte in leže v vznožju najvišjih notranjskih gora. Razvrščene so kakor po stopnjah in se znižujejo proti Ljubljanskemu barju.

Tega se prepričamo, če primerjamo njih nadmorsko višino. Med dvema kotlinama pa se razteza različno širok in večkrat visok gorski hrbet, pod katerim se pretaka voda, tekoča po predorih iz višje kotline v nižjo. Najbolj proti jugu leži Loška dolina na severni strani Snežnika, 570 metrov visoko nad morjem. Proti severu jo loči 650 metrov visok gorski hrbet, ki se v Planinski kotlini ob Hrušici zniža na 450 metrov nadmorske višine. Od Planine na severozahodno stran proti Ljubljanskemu barju se razširja 560 metrov visok in precej širok gorski hrbet. Ljubljansko barje pa leži samo 292 metrov visoko nad morjem. Tudi glede na velikost so si Loška, Cerknishka in Planinska kotlina kaj različne. Površje srednje je dosti večje kakor prve in zadnje skupaj. Loška kotlina namreč obsega 1200 hektarov, Planinska 1800 hektarov, Cerknishka pa meri 4600 hektarov.

Cerknishka kotlina je podolgasta, skoraj popolnoma ravna, na lahko nečkasta brez vhoda in izhoda, ker jo obdaja krog in krog gorovje in hribovje. Tam, kjer je najbolj globoka, jo pokriva od časa do časa jezero, znano zaradi svojih posebnosti po vsem svetu.

Ako se hočemo sami prepričati o zanimivi in redki prikazni Cerknishkega jezera; ako si želimo ogledati prijazno dolino in obiskati njene prebivalce; peljimo se po južni železnici do postaje Rakeka, ki je med Logatcem in Postojno.

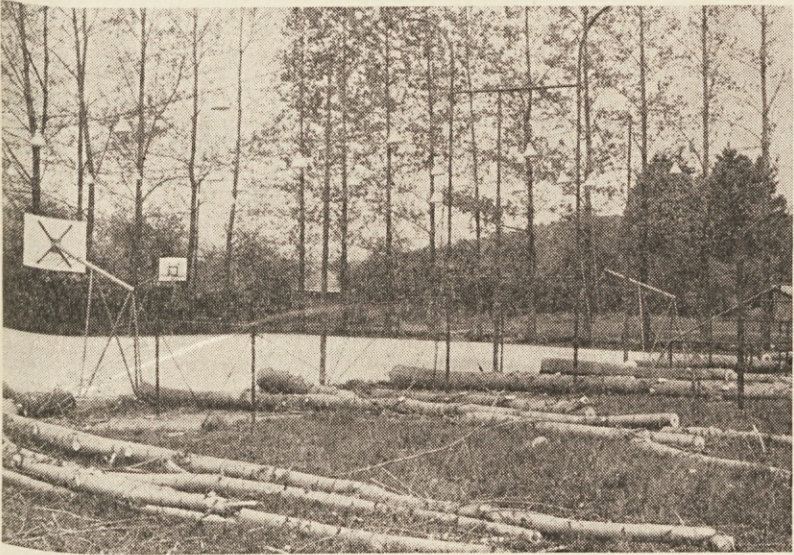
(Se bo nadaljevalo)

NAŠE MALO MESTO

V dobrih starih časih so bili znanilci pomladi navadno lastovke, teloh, marjetice... Danes, v modernih industrijskih in z računalniki uravnanih časih, so ti naravni znanilci izgubili svoj nekdanji pomen. Ze prvi majski, nekoliko toplejši dnevi so zvalili na plan sodobne, tako imenovane »kaskaderje« s hrumečimi Kavasakiji in podobnimi bratci zahodne industrializacije, ki poleg doma narejenih »komarjev« vsakodnevno v našem malem mestu naznanjajo, da niso zaspali, temveč so se prebudili iz dolgega zimskega spanja in želijo s svojo močjo prispevati k »pičli« blagajni naših rafinerij.

Vse lepo in prav!
Toda prebivalci našega malega mesta se vendarle sprašujejo, ali za te sodobne »junake« ne velja določilo zakona, s koliko DECIBELI lahko vozila izvajajo svojo vratolomno vožnjo skozi naselje, pred katerim je še lepo viden znak prepovedi vožnje prek 50 kilometrov na uro.

Več vprašanj je bilo, zakaj sekajo topole pri osnovni šoli. Drevesa menda niso bila »zdrava« in namesto njih bodo posadili nova

Ribiči prvič v svojih prostorih

Po enajstih letih skupnega dela in vlaganja je ribiška družina Cerknica končno le imela prvič letno konferenco v svojih prostorih. Upoštevaajoč skromne finančne prispevke, ki jih organizacija dobiva, čeravno nima nikakršnih dotacij, so prostori v stavbi pri Krajčevi žagi dokaj solidno urejeni. V spodnjih prostorih sta garaža in orodjarna, v zgornjih pa prostor za srečanja članstva, manjši pa za arhiv in redno administrativno delo.

Za prvo konferenco v novih prostorih je bil razstavljen manjši del fotografij o delu ribiške družine. Dokončna razstava fotografij in ribiških eksponatov pa bo ob uradni otvoritvi prostorov, ki bo povezana s srečanjem članov drugih ribiških družin, posebno pa s člani ribiške družine Bistrica Domžale, s katero ima ribiška družina Cerknica že dolgoletne stike.

Konferenca je bila zelo delovna, saj so med številnimi pomembnimi sklepi sprejeli letni načrt dela in petletni gojitveni načrt. Zvišali so tudi cene za dnevne turistične ribolovnice ter

članirano in pristopnino. Po novem bodo morali ljubitelji ribolova na Cerkniskem jezeru (spodnji del), potoku Rak in na območju bloških voda odšteti

- za odlov rdečeperk 200 din,
- za odlov drugih rib 500 din,
- za odlov rib na dnevne turistične ribolovnice za tuje državljane je določena enotna cena ne glede na vrsto rib, in sicer 600 din.

Letna članarina za posameznega člana je zvišana na 300 din, prispevek za novo sprejetega člana pa je zvišan na 500 din.

V kratkem, ko bo jezerska voda upadla, bodo organizirali teoretični in praktični tečaj za članke mladinske ribiške sekcije, katerih število je letos zraslo kar na 42 članov, in za novo sprejete člane — pripravnike.

Š. Bogovčič

OBČINSKA NOGOMETNA LIGA TEKME V JUNIJU

4. kolo — 2. 6. 1985
Slivnica : Stari trg
Cerknica (V) : Rakek
Cerknica : Rakek (V)
Nova vas : Sovica
5. kolo — 9. 6. 1985
Sovica : Stari trg
Slivnica : Rakek (V)
Cerknica (V) : Cerknica
Nova vas : Rakek
6. kolo — 16. 6. 1985
Cerknica : Slivnica
Rakek : Sovica
Stari trg : Nova vas
Rakek (V) : Cerknica (V)
7. kolo — 23. 6. 1985
Cerknica : Sovica
Rakek (V) : Nova vas
Rakek : Stari trg
Slivnica : Cerknica (V)

O organiziranju pohodov

Ze peto leto, odkar sta pobrateni mesti Ljubljana in Reka, organizirajo tradicionalni pohod mladih iz obeh pobratenih mest.

Letošnjega pohoda se je udeležilo 56 mladincev in mladink iz obeh mest in 11 pripadnikov JLA.

Pohod ljubljanskih udeležencev se je začel že 2. maja, in sicer z vlakom iz Ljubljane do Reke, kjer so jih sprejeli tamkajšnji predstavniki. Tam so formirali pohodno brigado in imenovali vodstvo pohoda. Tretjega maja se je pohodna brigada udeležila slovesne proslave ob 40-letnici osvoboditve Reke.

Četrtega maja je začela svoj okrog 190 kilometrov dolg pohod proti Ljubljani. Pot jih je vodila od Reke čez Plano, Svinčake, Snežnik, v Stari trg, od tam pa mimo Križne jame v Žerovnico, Grahovo, nato čez Slivnico, Otave, Rakitno na Ig in v Ljubljano na osrednjo proslavo 40-letnice osvoboditve Ljubljane.

Vodstvo pohoda je že mesec dni pred pričetkom pohoda posredovalo družbenopolitičnim organizacijam in drugim dejavnikom poseben bilten, v katerem je bil objavljen program pohoda, z določenimi časi prihodov v posamezne kraje, kjer naj bi prenočevali, imeli komemoracije pred spomeniki padlim v NOB in kulturne prireditve. Vodstvo pohoda je bilo torej prepričano, da je s tem dovolj obvestilo odgovorne dejavnike za sprejem pohodnikov v posameznih krajih.

Do Svinčakov in celo do Loške doline je bil vse v najlepšem redu. Prvič se je zataknilo pri znanem gostišču ob gradu Snežnik. Lokala kratkomalo niso hoteli odpreti in tako so pohodnikom onemogočili, da bi se za silo ogreli in okrepcali. Sicer so imeli svojo potujočo kuhinjo, za katero ekonomsko plat je skrbel naš občan z Rakeka Bogdan Urbar, toda ta kuhinja jim le ni mogla nuditi vsega, kar so potrebovali. V Starem trgu je bila načrtovana kulturna prireditev, toda kaj, ko je bilo sila malo zainteresiranih obiskovalcev, razen

Ivana Hitija, predstavnika borcev, ki jih je potem spremljal vse do Grahovega.

Iz Starega trga jih je pot vodila do Križne jame. Člani jarmarskega društva iz Rakeka so se potrudili in pohodnikom prikazali način plezanja in raziskovanja jamskega sveta.

Naslednjo postojanko so imeli v Žerovnici, da bi si nekoliko posušili premočena oblačila in se v znanem lokalu nekoliko pokrepčali. Odpočili so sicer si in osušili oblačila, spet pa se je zataknilo v gostinskem lokalu. Nobeno prigrivanje vodstva in znanih osebnosti ni pomagalo. Lokala kratkomalo niso hoteli odpreti. Pri vsem tem gre pripomniti, da je bila na pohodu glede pijače stroga disciplina, celo »samodisciplina«, kot je povedalo vodstvo pohoda.

S prihodom v Grahovo je bilo vse v redu in prav. Lokal je bil na stečaj odprt, le sprejem je bil

sila klavrn. Nastanili so se v prostorih osnovne šole, kjer so tudi prespali. Zvečer so imeli predavanje o teoriji samoupravljanja v praksi. Vtise iz vojnih časov je povedal Ivan Hiti. Kako so se pohodniki imeli kasneje, bo morda napisal kdo drug. Vsekakor pa je umestno za zaključek dodati še naslednje:

Podobne sprejeme so doživljali tudi pohodniki »PO POTEH DOMICILNIH ENOT NOTRANJSKE«. Toda te dogodivščine so ostale v našem domačem okviru, saj so bili pohodniki večini naši mlajši in starejši občani, katerim so znane naše turistične storitve. Odgovorni posamezniki v družbenopolitičnih organizacijah pa bi se vendar morali zavdati, da podobni pohodi niso le stvar tistih, ki se pohodov udeležujejo, temveč resna zadeva nas vseh.

Š. Bogovčič

Delo in težave cerkniške godbe

V jubilejnim — 60. letu je godba prav gotovo dosegla svoje največje uspehe v zadnjih petindvajsetih letih. Nedvomno so bili predvsem odraz uresničevanja njene pravilne razvojne politike, za katero se je odločila v letu 1979. Najlepše priznanje pomenita red zaslug za narod s srebrno zvezdo godbi in red dela s srebrnim vencem dirigentu Tonetu Urhu, s katerima ju je v jubilejnim letu odlikovalo predsedstvo SFRJ.

Z uspešnim delom je nadaljevala tudi letos. Število članov se je z 39 povečalo na 42. Tudi v šolskem letu 1984/85 izobražuje učence v glasbeni šoli Frana Gerbiča, v katero je vpisanih 24 učencev; izmed njih jih 14 že igra v orkestru.

Poleg številnih drugih nastopov se je povečala tudi koncertna dejavnost. Mimo tradicionalnega novoletnega koncerta v Cerknici so bili spomladi koncerti še na

Rakeku, v Žilcah in Grahovem ter v prijateljskih Slovenskih Konjicah. Po zletu Svobod leta 1961 je godba 21. aprila dosegla tudi doslej največji kvalitetni uspeh, saj je na tekmovanju slovenskih pihalnih orkestrrov v Krškem v tretji težavnosti skupini osvojila srebrno plaketo.

V preteklih letih so bili zastavljeni programi skoraj v celoti uresničeni. Letošnji finančni položaj pa grozi, da bo delo godbe v drugi polovici leta zastalo. Sredstva, ki jih je dal Brest iz sklada skupne porabe, so lani še omogočala normalno delo. Zaradi nesorazmerno povečanih materialnih stroškov (popravilo instrumentov, ogrevanje, vzdrževanje stavbe, obnova uniform) pa zdaj ne zadostujejo več, zato prihaja do velikih težav.

Skladno s predvidevanji, da do tako velikih razlik med sprejetim in uresničnim načrtom v letu 1985 ne bo prišlo, je godba kupila štiri nove instrumente ter dala v popravilo še zadnje stare instrumente. Zaradi zapletenih postopkov smo se morali lotiti tega že v začetku leta, zato jih ni mogoče več črtati iz programa.

Zaradi vsega tega je godba prisiljena skrajšati program svojega dela na najmanjšo možno mero. Poleg tega bo treba črtati iz programa obnovo uniform starega tipa, ki bi jih uporabljali v slabih vremenskih razmerah.

Da bi se vsaj nekoliko izognili težavam, je godba začela zbirati dodatna sredstva tudi od drugih organizacij združenega dela, poleg tega pa je že opravila akcijo za pripravo gozdnih zemljišč, ki jo namerava ponoviti.

Dobri poznavalci pihalnih orkestrrov trdijo, da je mogoče bistvene kvalitetne premike v orkestru doseči šele v desetih letih. S svojim delom je cerkniška godba pokazala, da je že prehodila več kot polovico te poti, zato je prepričana, da kljub zaostrenim razmeram v iskanju izhoda iz težav ne bo ostala sama. V nasprotnem primeru bi zanjo, za Cerknico, za kulturo in družbenopolitično življenje v občini nastala škoda, ki bi jo lahko popravili šele v naslednjih desetih letih.

T. Urbas

Vse manj zanimanja

OBČINSKE ŠPORTNE IGRE MLADIH

17. in 18. maja so bile v Cerknici občinske športne igre mladih. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Mali nogomet

1. Cerknica
2. Brest TOZD Pohoštvo
3. OŠ Stari trg

Streljanje — moški

1. Brest TOZD Pohoštvo
2. Videm
3. VP 2507 V. Bloke

Streljanje — ženske

1. Videm
2. OŠ Stari trg
3. Videm II

Kegljanje — moški

1. Videm
2. Brest TOZD Gaber
3. Kartonaža Rakek

Košarka — moški

1. Brest TOZD Gaber
2. OŠ Cerknica
3. OŠ Stari trg

Prehodni pokal je v skupni uvrstitvi v konkurenci moških osvojil BREST TOZD Gaber, v skupni uvrstitvi moških in žensk pa OŠ Stari trg.

Tako kot nekaj let nazaj, tudi letos ugotavljamo, da se zanimanje mladink in mladincev za to obliko aktivnosti zmanjšuje, saj so na primer mladinke tekmovale le v eni panogi od skupno petih, mladinci pa v štirih od skupno sedmih. Skupaj je sodelovalo devet osnovnih organizacij v moški konkurenci ter tri osnovne organizacije v ženski konkurenci.

Nedvomno bo v prihodnje potrebno resno razmisliti o načinu tekmovanja in o izbiri panog.

B. Kočevar

V spomin

Ob izteku leta 1984 smo pospremili na zadnjo pot dva naša delavca — upokojenca, in sicer Alojza ŽNIDARŠIČA iz Starega trga in Antonijo LAVRIČ iz Markovca.

Alojz Žnidaršič je na obrat prišel takoj po osvoboditvi avgusta 1945, upokojen pa je bil leta 1951. Večino delovnih let je preživel na hodišču in pri odvozu žagovine. Do pred nekaj let, ko mu je zdravje to dopuščalo, nas je še

vedno obiskoval, čeprav je bil naš najstarejši upokojenec. Bil je vesele in šegave narave in kot tak nam bo ostal v trajnem spominu.

Antonija Lavrič nam je bila sodelavka polnih 25 let. Zaradi boleznih je bila invalidsko upokojena pred štirimi leti. Večino delovnih let je bila zaposlena v zaobjarni, nato pa kot pomočnica pri strojih v stolarni, od koder je odšla v pokoj. Kot dolgoletna in prizadevna delavka nam bo ostala v trajnem spominu.

Delovni kolektiv
TOZD Žagalnica Stari trg

brestov obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 92 — 31. maj 1975)

PRED NAMI SO ZAHTEVNE NALOGE

Za gospodarstvo občine je treba narediti celovito analizo sedanjega stanja in prihodnjega razvoja. To narekuje tudi precej kritično stanje v lesni in kovinski industriji občine, zlasti glede na to, da ti dve delovni organizaciji predstavljata pretežni del vsega potenciala in dohodek za večino delovnih ljudi v občini.

Prav tako se zastavljajo vprašanja o prihodnjem razvoju, ker prva predvidevanja v srednjeročnem programu razvoja kažejo na prihodnjo pospešeno rast industrije (lesne in kovinske) ob relativnem zaostajanju ostalih panog, na primer trgovine, gostinstva in turizma ter drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti. Že sedaj pa razmerja med temi različnimi dejavnostmi niso ugodna.

ZAČRTANA SMER DELA DOLG

Zavedati se moramo, da je združevanje dela zasnovano na delitvi dela. Z drugimi besedami, dogovor o združitvi (v SOZD) mora vsebovati predvsem določila o tem, kaj bodo delovne organizacije delale skupno, kaj ločeno po načelu delitve dela, in kaj bo opravljala vsaka od njih. Doslej smo ostali skorajda pri praksi, da vsakdo dela vse. Delitev dela, kolikor je je, je malone spontana in pretežno tržno obarvana.

Združevanje dela pa smo pojmovali vse preveč le kot združevanje skupnih služb, ki naj privede do cenejšega in uspešnejšega reševanja nalog. Žal tudi ta vprašanja ostajajo slej ko prej odprta ter zato tudi vprašanje, kdo, kako in koliko jih bo plačal.

Da so skupne službe nujne, je potrdila tudi ustava, ki jim daje s svojimi določili njihov položaj (29. člen ZU); v interesu vseh delovnih organizacij pa je, da se dela, ki naj jih skupne službe opravljajo, izvajajo, kot smo že zapisali: učinkovito in ob zmerni ceni, kjer naj velja načelo, naj več plača tisti, kdor več dobi.

POSLOVANJE NAŠE MARIBORSKE PRODAJALNE

Pretekli sta dve leti, odkar smo se odločili za nakup trgovine v Mariboru. Sam nakup je povzročil precej govorico o smiselnosti razvijanja lastne trgovske mreže, dosti je bilo ugibanj o predvidenem prometu te trgovine in ne nazadnje, močno je bila prisotna bojazen, da nam bo ostala trgovska mreža v Mariboru obrnila hrbet.

Danes, po dveh letih, lahko rečemo, da je bila odločitev pravilna in da trgovina posluje v skladu s predvidenimi načrti. Ob nakupu smo predvidevali, da bomo lahko letno prodali za okrog eno milijardo starih dinarjev pohištva. Prvi rezultati takoj po prevzemu prodajalne so bili nekoliko slabši od pričakovanih, predvsem zaradi premajhne poznanosti, pa tudi zaradi nenehnega preurejanja prostorov in ambientov.

PROIZVODNJA POLIURETANSKIH IZDELKOV NAPREDUJE

Če se ozremo na prehojeno pot v proizvodnji poliuretanskih izdelkov na Brestu, lahko rečemo, da so prve težave za nami, saj nam je v razmeroma kratkem času uspelo osvojiti tehnologijo izdelave izdelkov iz mehke poliuretanske pene. Uspelo nam je osvojiti tudi postopke izdelave kalupov za proizvodnjo izdelkov iz mehke poliuretanske pene. Prav na tem področju smo dosegli zelo lepe uspehe. Naši kalupi po svoji kvaliteti in funkciji ne zaostajajo za takšnimi izdelki v Italiji in Nemčiji. Zavedamo se, da je kvalitetna izdelava kalupov eden izmed osnovnih pogojev za kvaliteten videz poliuretanskih izdelkov.

LETOŠNJA LETOVANJA

In kakšne so cene?
Cene prehrane:

zajtrk	10.— din
kosilo	22.— din
večerja	18.— din
skupaj	50.— din

Za otroke je možno naročiti obrok s polovično ceno.

Cene prenočevanja?

S turistično takso skupaj znaša cena ležišča 44,20 din. Otrokom do sedmih let starosti, ki nimajo posebnega ležišča, se ne zaračunava prenočišča. Cena pomožnega ležišča pa je polovica od normalne cene.

Filmi v juniju

FILMI V JUNIJU

6. ob 20. uri in 2. 6. ob 16. uri — italijanski zgodovinski film HERKULES.
6. in 3. 6. ob 20. uri — francoski erotični film VROČA CECILJA.
6. ob 17. in 20. uri — ameriški glasbeni film BREAK DANCE.
6. ob 20. uri in 9. 6. ob 16. uri — italijanski pustolovski film HČI DŽUNGLE.
6. in 10. 6. ob 20. uri — ameriški erotični film SOSTANOVALKE.
6. ob 20. uri — ameriška kriminalna MORILEC IZ METROJA.
6. ob 20. uri in 16. 6. ob 16. uri — ameriški fantazijski film E. T. VESOLJČEK.
6. in 17. 6. ob 20. uri — ameriška komedija NIZKI UDARCI.
6. ob 20. uri — nemška erotična komedija ŠEST ŠVEDINJ Z BENCINSKE ČRPALKE.
6. ob 20. uri in 23. 6. ob 16. uri — angleški zgodovinski film LEGENDA O ZELEENEM VITEZU.
6. in 24. 6. ob 20. uri — ameriški vojni film SREČEN BOŽIČ GOSPE LAWRENCE.
6. ob 20. uri — ameriška komedija TVEGAN POSEL.
6. ob 20. uri in 30. 6. ob 16. uri — ameriški akcijski film BOJEVNIKI IZGUBLJENEGA SVETA.
6. ob 20. uri — ameriška grozljivka ZAMOLKLI ODMEVI.

Novrepubliške prvakinje: Istenič Saša, Kebe Jasna, Otoničar Ines

Strelske novice

STRELSKE NOVICE CERKNICANI NAJBOLJŠI

Strelska družina BREST je organizirala regijsko tekmovanje šolskih športnih društev v streljanju z zračno puško. Tekmovanje je bilo na avtomatskem strelišču v telovadnici osnovne šole. Nastopile so ekipe iz Postojne, Pivke, Sežane in Cerknice. Pri pionirjih je nastopilo osem ekip oziroma 26 posameznikov in štiri ekipe pionirk oziroma 11 posameznic. Vsa odličja, razen prvega mesta pri pionirjih posamezno, so ostala v Cerknici. Na republiško tekmovanje v Slovenskih Konjicah se je uvrstilo 5 pionirjev in 6 pionirk iz Cerknice.

PIONIRJI — ekipno

1. Cerknica I.	krogov	499
2. Pivka I.		479
3. Sežana		471

— posamezno

1. OZBIČ Branko, Sežana	krogov	177
2. KLANČAR Tomaž, Cerknica		172
3. KANDARE Damjan, Cerknica		168

PIONIRKE — ekipno

1. Cerknica I.	krogov	526
2. Cerknica II.		450
3. Cerknica III.		365

F. Mahne

Kegljaške novice

SINDIKALNO PRVENSTVO BRESTA

Na štiristeznem avtomatskem kegljišču v Cerknici so se 13. maja pomerili v kegljanju Brestovi delavci, 15. maja pa še delavke.

Tekmovanje je bilo za posameznike in posameznice ter ekipno v disciplini 50 lučajev mešana. Ekipe so sestavljali tekmovalci oziroma tekmovalke posameznih delovnih enot. Število nastopajočih je bilo zadovoljivo, vendar proti številu izpred nekaj let skromno. Nastopilo je 28 moških posamezno oziroma sedem ekip in 10 žensk posamezno oziroma dve popolni ekipi. Žal niso nastopili tekmovalci in tekmovalke iz Žagalnice, Gabra, Jelke in Tapetništva.

Najbolj vesela je bila Jožica Zabukovec, ki se ji je po nekajletni odsotnosti s kegljaške steze posrečil zelo lep rezultat.

Vrstni red moških ekip:

	kegljev
1. MASIVA	793
2. PRODAJA	789
3. IVERKA	730
4. BRUSILNICA TPC	697
5. SKUPNE DEJAVNOSTI	696
6. INVALIDI BRESTA	652
7. KANAL TPC	556

Moški posamezno:

	kegljev
1. Franc Velišček, Masiva	222
2. Franc Štrukelj, Prodaja	217
3. Roman Korošec, Prodaja	203
itd.	

4. Postojna 288

— posamezno

1. ISTENIČ Saša, Cerknica	krogov	179
2. KEBE Jasna, Cerknica		174
3. OTONIČAR Ines, Cerknica		173

PIONIRKE IZ CERKNICE REPUBLIŠKE PRVAKINJE

V Slovenskih Konjicah je bilo republiško prvenstvo v streljanju z zračno puško za šolska športna društva. Na prvenstvu je nastopilo 60 najboljših pionirjev in 40 najboljših pionirk iz vse Slovenije. Iz Cerknice se je uvrstilo 5 pionirjev in 6 pionirk. Tekmovanja se žal niso mogli udeležiti vsi zaradi racionalnejšega prevoza in boleznih, ki je oslabilo ekipo pionirjev, tako da so bili osmi od petnajstih ekip. Najboljši posameznik od pionirjev je bil Tomaž KLANČAR na 7. mestu s 172 krogi.

Veliko boljše so se izkazale pionirke, ki so postale republiške prvakinje. Tudi posamezno so bile uspešne, saj je bila Saša ISTENIČ druga s 175 krogi, Ines OTONIČAR šesta s 166 krogi in Nada BRANISELJ deseta s 162 krogi.

F. Mahne

Vrstni red ženskih ekip:

- SKUPNE DEJAVNOSTI
- POHIŠTVO

Ženske posamezno:

	kegljev
1. Jožica Zabukovec, SD	205
2. Nada Založnik, Iverka	185
3. Zofija Savović, Pohoštvo	184
itd.	

Člani najboljših treh ekip so dobili kegljaške značke in priznanja, najboljši posamezniki oziroma posameznice pa medalje.

L. Palčič

OBCINSKO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV

Na kegljišču v Cerknici je bilo končano še zadnje tekmovanje v sezoni 1984/85: občinsko prvenstvo posameznikov, na katerem je nastopilo 67 tekmovalcev.

REZULTATI:

Mladinci 1 × 200	kegljev
1. Premrov (Brest)	816
2. Vidmar (KZ)	813
3. Piletič (Brest)	798

Rekreativci 1 × 200

	kegljev
1. Gornik (GG)	825
2. Udovič (Kartonaža)	822
3. Drobnič (Novolit)	819

Rekreativci 1 × 100

	kegljev
1. Klančar (Občina)	415

Šahovske novice

SINDIKALNO PRVENSTVO BRESTA V ŠAHU

16. maja je bilo v veliki sejni sobi Skupnih dejavnosti na Brestu sindikalno prvenstvo Bresta v šahu za moške in ženske. Udeležba je bila sila skromna, saj se je v tej plemeniti igri na šahovnici pomerilo le devet moških in dve ženski.

Naj to pomeni, da je vse manj »plemenitih« Brestovcev?

Tekmovanje je bilo organizirano kot hitropotezni turnir (vsak z vsakim) in vsak igralec je imel na voljo le pet minut v eni partiji. Torej so igralci tekmovali ne le z nasprotniki, temveč tudi s časom in hiteli tolči po šahovskih urah, da bi nasprotniku čimprej padla zastavica. Ure niso nobene razbili, boji pa so bili zagrizeni do zadnje sekunde.

Samo ena partija se je končala z remijem. Posebej velja pohvaliti Klančarja iz Pohoštva, ki ni izgubil nobene partije. Ostali šahisti so bili med seboj zelo izenačeni. Trojica je dosegla enako število točk in razvrstili jih je bilo mogoče le na osnovi tako imenovanega — IFC sistema, ki točkuje zmage oziroma remije s črnimi figurami bolje kakor pa z belimi figurami.

Poglejmo kdo so bili najboljši šahisti!

- KLANČAR — TOZD POHIŠTVO
- MATIČIČ — SKUPNE DEJAVNOSTI
- KANDARE — TOZD GABER
- MILINKOVIČ — TOZD IVERKA itd.

L. Palčič

NAŠI UPOKOJENCI

Ob praznovanju dneva žena je odšla v zaslužni pokoj **Karolina TRUDEN** iz Starega trga. V temeljni organizaciji je bila zaposlena od leta 1970, najprej kot delavka v zabojarji, potem pa kot kuharica v delavski restavraciji.

Delovni kolektiv se ji zahvaljuje za dolgoletno in prizadevno delo in ji želi še veliko zdravih, srečnih in veselih let.

Delovni kolektiv
TOZD Žagalnica Stari trg

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik **Božo LEVEC**

Ureja uredniški odbor: VIII FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIČ, Jože KLANČAR, Srečo KNP, Božo LEVEC, Drago MAZIJ, Danica MODIČ, Janez OPEKA, Vanda ŠEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TRUDEN

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednica odbora: Vanda ŠEGA. Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za Informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada št. 421 izvodov.
Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

2. Baraga (Kovinoplastika)	414
3. Pokleka (Brest)	398

Starejši člani (nad 45 let)

	kegljev
1. Pregelj (Upokojenci)	395
2. Kranjc (Integral)	379
3. Tavželj (Avtomontaža)	363

Ženske 1 × 100

	kegljev
1. Urbas (Brest)	392
2. Pokleka (Brest)	375
3. Bavec (Kovinoplastika)	373

Aktivni tekmovalci bodo nastopili v jesenskem delu. Rezultati bodo podlaga za sestavo ekipe, ki bo nastopala v prvi slovenski ligi.